HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a doua)

12 septembrie 2007 *

În cauza T-60/05,

Union française de l'express (UFEX), cu sediul în Roissy-en-France (Franța),

DHL Express (France) SAS, fostă DHL International SA, cu sediul în Roissy-en-France,

Federal express international (France) SNC, cu sediul în Gennevilliers (Franța),

CRIE SA, cu sediul în Asnières (Franța),

reprezentate de É. Morgan de Rivery și J. Derenne, avocați,

reclamante,

* Limba de procedură: franceza.

împotriva

Comisiei Comunităților Europene, reprezentată inițial de domnul A. Bouquet și de doamna O. Beynet și ulterior de domnii Bouquet și V. Di Bucci, în calitate de agenți,

pârâtă,

susținută de

Chronopost SA, cu sediul în Issy-les-Moulineaux (Franța), reprezentată de D. Berlin, avocat,

și de

La Poste, cu sediul în Paris (Franța), reprezentată de H. Lehman, avocat,

intervenientе,

având ca obiect o cerere de anulare a Deciziei SG-Grefa (2004) D/205294 a Comisiei din 19 noiembrie 2004 de respingere a plângerii formulate de reclamante împotriva poștei franceze și a guvernului francez cu privire la piața franceză a curieratului rapid internațional,

TRIBUNALUL DE PRIMĂ INSTANȚĂ
AL COMUNITĂȚILOR EUROPENE (Camera a doua),

compus din domnul J. Pirrung, președinte, domnul N. J. Forwood și doamna I. Pelikánová, judecători,

grefier: doamna K. Pocheć, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 26 aprilie 2007,

pronunță prezenta

Hotărâre

Istoricul cauzei

1. *Părțile în litigiu*

1 Reclamantele sunt destinatarele unei decizii a Comisiei din 19 noiembrie 2004 de respingere a plângerii acestora privind piața franceză a curieratului rapid internațional.

2 Union française de l'express (denumită în continuare „UFEX"), care, până în 1997, a purtat titulatura de Syndicat français de l'express international (denumit în continuare „SFEI"), este un sindicat profesional de drept francez ce grupează aproape toate societățile care oferă servicii de curierat expres, printre care celelalte trei reclamante.

3 Poșta franceză (denumită în continuare „La Poste") a încredințat, de la sfârșitul anului 1985 și începutul anului 1986, administrarea serviciului său de curierat expres, desfășurat până atunci sub denumirea Postadex, către Société française de messagerie internationale (denumită în continuare „SFMI"). Capitalul acestei societăți era repartizat între Sofipost (66 %), societate financiară deținută în proporție de 100 % de La Poste, și TAT Express (34 %), filială a companiei aeriene Transport aérien transrégional.

4 În 1992, structura activității de curierat expres desfășurate de SFMI a fost modificată. Sofipost și Transport aérien transrégional au înființat o nouă societate, Chronopost SA, în care dețineau 66 %, respectiv 34 % din acțiuni. Chronopost a preluat activitatea națională a SFMI, care a păstrat partea internațională. Chronopost a gestionat, pe bază de mandat, activitatea de curierat expres internațional pentru mandantul său. Din 1997, Sofipost (devenită în 2001 Geopost) controlează 100 % din Chronopost.

5 SFMI a adus activitățile sale de curierat expres internațional ca aport la capitalul societății Global Delivery Express Worldwide France, filială franceză a operatorului Global Delivery Express Worldwide (denumit în continuare „GDEW"). GDEW este o întreprindere comună care grupează societatea australiană TNT, La Poste și poștele germană, canadiană, olandeză și suedeză. Această concentrare a fost autorizată de Comisie prin Decizia din 2 decembrie 1991 de declarare a compatibilității cu piața comună a unei concentrări (IV/M.102 — TNT/Canada Post, DBP Postdienst, La Poste, PTT Post și Sweden Post) (JO C 322, p. 19, denumită în continuare Decizia „GD NET"), în temeiul Regulamentului (CEE) nr. 4064/89 al Consiliului din 21 decembrie 1989 privind controlul operațiunilor de concentrare între întreprinderi (JO 1990, L 257, p. 13). La 28 iulie 1994, în urma unei fuziuni, GDEW a absorbit SFMI, aceasta încetându-și, așadar, existența juridică la această dată. În 1996, La Poste a ieșit din GDEW.

6 În continuarea prezentei hotărâri, denumirea SFMI-Chronopost este utilizată pentru a desemna filiala societății La Poste care activează în sectorul curieratului expres internațional.

2. *Plângerea din 21 decembrie 1990*

7 În plângerea din 21 decembrie 1990, SFEI susținea că statul francez subvenționează ilegal SFMI-Chronopost în domeniul serviciului de curierat expres internațional. Cu ocazia unei reuniuni informale care a avut loc între reprezentanții SFEI și Comisie, la 18 martie 1991, s-a evocat problema unei eventuale încălcări a articolului 82 CE de către La Poste, în calitate de întreprindere, a articolului 86 CE de către statul francez și a articolului 3 litera (g) CE, precum și a articolelor 10 CE și 82 CE de către statul francez.

8 În ceea ce privește articolul 82 CE, SFEI denunța modalitățile de asistență logistică și comercială pe care La Poste ar fi furnizat-o filialei sale. Abuzul ar fi constat, pentru La Poste, în faptul că a dat posibilitatea filialei sale să beneficieze de infrastructura sa, în condiții neobișnuit de avantajoase, în scopul de a extinde poziția dominantă pe care aceasta o deținea pe piața serviciului poștal de bază la piața conexă a serviciului de curierat rapid internațional. Această practică abuzivă s-ar fi tradus prin subvenții încrucișate în favoarea SFMI-Chronopost.

9 Referitor la articolul 86 CE, pe de o parte, și la articolul 3 litera (g) CE, precum și la articolele 10 CE și 82 CE, pe de altă parte, SFEI susținea că acțiunile ilegale ale La Poste în ceea ce privește asistența acordată filialei sale își aveau originea într-o serie de instrucțiuni și de directive emise de statul francez.

3. *Scrisoarea Comisiei din 10 martie 1992*

10 Prin scrisoarea din 10 martie 1992, Comisia a anunțat SFEI că nu intenționează să continue investigația în temeiul articolului 82 CE. SFEI, împreună cu trei dintre membrii săi, și anume DHL International [devenită DHL Express (France) SAS, denumită în continuare „DHL"], Service Crie (denumită în continuare „CRIE") și May Courier, au formulat o acțiune în anulare împotriva deciziei adoptate de Comisie prin această scrisoare. Prin Ordonanța din 30 noiembrie 1992, SFEI și alții/Comisia (T-36/92, Rec., p. II-2479), Tribunalul a respins acțiunea ca inadmisibilă.

11 Prin Hotărârea din 16 iunie 1994, SFEI și alții/Comisia (C-39/93 P, Rec., p. I-2681), Curtea a anulat această ordonanță și a retrimis cauza Tribunalului. Prin scrisoarea din 4 august 1994, Comisia a retras decizia în litigiu și a informat autoarele plângerii că examinarea acesteia continuă.

4. *Decizia din 30 decembrie 1994 de respingere a plângerii*

12 Prin decizia din 30 decembrie 1994, Comisia a respins plângerea în ceea ce privește aspectele referitoare la articolul 82 CE pentru lipsă de interes comunitar, pentru motivul că nu există suficiente elemente care să dovedească faptul că pretinsele încălcări există în continuare. SFEI, DHL, CRIE și May Courier au formulat o acțiune în anulare care a fost respinsă de Tribunal prin Hotărârea din 15 ianuarie 1997, SFEI și alții/Comisia (T-77/95, Rec., p. II-1).

13 În recurs, Curtea a anulat această hotărâre și a retrimis cauza Tribunalului (Hotărârea din 4 martie 1999, UFEX și alții/Comisia, C-119/97 P, Rec., p. I-1341).

14 În urma retrimiterii cauzei de către Curte, Tribunalul a anulat decizia de respingere a plângerii (Hotărârea Tribunalului din 25 mai 2000, UFEX și alții/Comisia, T-77/95, Rec., p. II-2167). Ca urmare a acestei hotărâri, Comisia a reluat examinarea plângerii.

5. *Procedurile naționale*

15 În paralel cu acțiunea în fața Comisiei, reclamantele au introdus, în 1990 și în 1996, la conseil de la concurrence francez, plângeri împotriva La Poste, Sofipost, SFMI-Chronopost și Transport aérien transrégional, în care denunțau un abuz de poziție dominantă, prin încălcarea prevederilor dreptului francez al concurenței între anii 1986 și 1996. În așteptarea rezultatelor examinării plângerii de către Comisie, conseil de la concurrence francez a suspendat examinarea cauzelor. În 2005, reclamantele și-au retras plângerile.

16 În 1993, SFEI și anumiți membri ai săi au introdus la tribunal de commerce (Tribunalul Comercial) din Paris o acțiune în despăgubiri împotriva La Poste, Sofipost, SFMI-Chronopost și GDEW France, în temeiul răspunderii delictuale (concurență neloială) pentru încălcarea articolului 82 CE și pentru acceptarea beneficiului ajutoarelor acordate cu nerespectarea articolului 88 alineatul (3) CE. În 1999, tribunal de commerce a respins acțiunea în ceea ce privește elementele de ajutor de stat din cauză. Referitor la elementele legate de abuzul de poziție dominantă, în 2000, acesta a suspendat judecarea cauzei în așteptarea deciziei Comisiei.

6. *Decizia atacată*

17 Prin Decizia SG-Grefa (2004) D/205294 din 19 noiembrie 2004 de respingere a plângerii introduse de reclamante împotriva La Poste și împotriva guvernului francez privind piața franceză a curieratului rapid internațional (denumită în continuare „decizia atacată"), Comisia a respins din nou plângerea pentru lipsă de interes comunitar. Această decizie privește numai elementele dosarului care intră sub incidența articolelor 82 CE, 86 CE, 3 CE și 10 CE.

18 În această decizie, Comisia a stabilit că, în primul rând, comportamentul în cauză a încetat (punctele 48-63 din decizia atacată) și, în al doilea rând, pretinsul comportament anticoncurențial din trecut al La Poste nu generează efecte persistente (punctele 64-121 din decizia atacată). În al treilea rând, Comisia a verificat dacă există un interes comunitar suficient pentru a continua examinarea plângerii. Comisia arată că, în situația în care comportamentul în cauză a încetat în 1991 și nu are efecte persistente pe piață, aceasta nu este obligată să aprecieze, în cadrul analizei interesului comunitar, nici gravitatea încălcării pretinse, nici durata acesteia. Comisia explică faptul că, în vederea unei bune administrări, analizează totuși argumentele autoarelor plângerii în această privință.

19 Comisia a ajuns la concluzia lipsei unui interes comunitar și a respins plângerea din acest motiv.

7. *Decizia privind acea parte din plângere care se referă la ajutoarele de stat*

20 În ceea ce privește partea care se referă la ajutoarele de stat, prin Decizia 98/365/CE din 1 octombrie 1997 privind ajutoarele pe care Franța le-ar fi acordat

SFMI-Chronopost (JO 1998, L 164, p. 37, denumită în continuare „Decizia din 1997”), Comisia a constatat că măsurile vizate de plângere nu reprezintă ajutoare de stat în favoarea SFMI-Chronopost.

21 Ca urmare a acțiunii în anulare formulate de reclamante, Tribunalul a anulat în parte această decizie prin Hotărârea din 14 decembrie 2000, UFEX și alții/Comisia (T-613/97, Rec., p. II-4055).

22 Chronopost, La Poste și Republica Franceză au formulat recursuri împotriva acestei hotărâri. Prin Hotărârea din 3 iulie 2003, Chronopost și alții/UFEX și alții (C-83/01 P, C-93/01 P și C-94/01 P, Rec., p. I-6993), Curtea a anulat hotărârea și a retrimis cauza Tribunalului.

23 Prin Hotărârea din 7 iunie 2006, UFEX și alții/Comisia (T-613/97, Rec., p. II-1531), pronunțată după retrimiterea cauzei, Tribunalul a anulat Decizia din 1997, în măsura în care Comisia constata în cadrul acesteia că nici asistența logistică și comercială furnizată de către La Poste filialei sale, SFMI-Chronopost, nici transferul Postadex nu constituie ajutoare de stat în favoarea SFMI-Chronopost. Tribunalul a hotărât că transferul serviciului Postadex la SFMI-Chronopost reprezenta un ajutor de stat, întrucât La Poste nu a primit nicio contraprestație din partea SFMI-Chronopost (punctul 167 din hotărâre). Mai mult, Tribunalul a considerat că motivarea Deciziei din 1997, care se limita la o explicare foarte generală a metodei de apreciere a costurilor urmată de Comisie și a rezultatului final obținut, nu răspundea cerințelor articolului 253 CE, în măsura în care aceasta privea furnizarea asistenței logistice și comerciale (punctele 98 și 101 din hotărâre).

24 Chronopost și La Poste au formulat recursuri împotriva acestei hotărâri (cauzele conexate C-341/06 P și C-342/06 P, în curs de judecată).

Procedura și concluziile părților

25 Reclamantele au introdus prezenta acțiune prin cererea depusă la grefa Tribunalului la 2 februarie 2005.

26 Prin memoriile depuse la grefa Tribunalului la 3 iunie 2005, Chronopost și La Poste au solicitat să intervină în susținerea concluziilor Comisiei. Aceste cereri au fost admise prin Ordonanța președintelui Camerei a doua din 21 iulie 2005.

27 Prin Ordonanța din 21 martie 2006, președintele Camerei a doua s-a pronunțat asupra unor cereri de tratament confidențial, în privința intervenientelor, în legătură cu anumite informații care figurează în înscrisurile și în anexele depuse de părți.

28 Chronopost și La Poste au depus memorii în intervenție. Reclamantele au prezentat observații cu privire la aceste memorii în termenul prevăzut.

29 În urma raportului judecătorului raportor, Tribunalul (Camera a doua) a decis deschiderea procedurii orale și, în cadrul măsurilor de organizare a procedurii prevăzute la articolul 64 din Regulamentul de procedură al Tribunalului, a invitat părțile să răspundă în scris la întrebări. Cu excepția La Poste, acestea au dat curs solicitării menționate în termenul prevăzut.

30 La ședința din 26 aprilie 2007, au fost ascultate pledoariile părților și răspunsurile date de acestea la întrebările adresate de Tribunal. În urma ședinței, prin scrisoarea

din 19 iulie 2007, societatea CRIE, care se află în lichidare, a renunțat la judecată. Așadar, este necesar ca societatea CRIE să fie exclusă de pe lista reclamantelor, astfel încât, în continuarea prezentei hotărâri, termenul „reclamante” va desemna în mod exclusiv UFEX, DHL și Federal express international (France) SNC (denumită în continuare „FedEx”). În schimb, termenul „autoarele plângerii” va desemna UFEX, DHL, FedEx și CRIE.

31 Reclamantele au solicitat Tribunalului:

— anularea deciziei atacate;

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

32 Comisia a solicitat Tribunalului:

— respingerea acțiunii;

— obligarea reclamantelor la plata cheltuielilor de judecată.

33 Chronopost a solicitat Tribunalului:

— admiterea concluziilor Comisiei, în special:

— declararea ca inadmisibilă a acelei părți din acțiune care privește articolul 3 litera (g) CE și articolele 10 CE, 82 CE și 86 CE examinate împreună și/sau

— respingerea în tot a acțiunii reclamantelor ca neîntemeiată;

— obligarea reclamantelor la plata cheltuielilor de judecată.

34 La Poste a solicitat Tribunalului:

— declararea acțiunii ca inadmisibilă în temeiul lipsei unei plângeri formale în fața Comisiei, pe de o parte, și al atingerii aduse drepturilor fundamentale ale La Poste, garantate prin articolul 6 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare „CEDO"), pe de altă parte;

— în subsidiar, respingerea acțiunii;

— în orice caz, obligarea reclamantelor la plata cheltuielilor de judecată pe care La Poste le-a efectuat.

Cu privire la admisibilitate

1. *Argumentele părților*

35 La Poste invocă două cauze de inadmisibilitate, prima fiind întemeiată pe o lipsă a plângerii depuse de către UFEX, iar a doua, pe o încălcare a drepturilor sale fundamentale.

36 În cadrul primei cauze de inadmisibilitate, La Poste arată că, din conținutul plângerii din 21 decembrie 1990 rezultă clar că este vorba despre o plângere depusă în materie de ajutoare de stat, și nu despre o plângere privind un abuz de poziție dominantă. Prin urmare, ar fi inadmisibilă contestația reclamantelor cu privire la respingerea unei plângeri care nu există. În opinia La Poste, nu s-ar putea admite ca o reuniune informală, care a dat prilejul unor schimburi de opinii, să poată constitui o plângere în sensul articolului 3 din Regulamentul nr. 17 al Consiliului din 6 februarie 1962, primul regulament de aplicare a articolelor [81] și [82] din tratat (JO 1962, 13, p. 204, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 3).

37 În ceea ce privește a doua cauză de inadmisibilitate, La Poste amintește că, potrivit articolului 6 din CEDO, orice persoană are dreptul la judecarea într-un termen rezonabil a cauzei sale și orice acuzat are dreptul să fie informat, în termenul cel mai scurt, asupra naturii și cauzei acuzației aduse împotriva sa.

38 Întrucât Comisia a desfășurat o investigație cu privire la abuzul de poziție dominantă care i se imputa societății La Poste, aceasta din urmă ar fi făcut obiectul unei acuzații în sensul articolului 6 din CEDO. La Poste consideră că o hotărâre de anulare a deciziei Comisiei, care ar conduce la o reluare a procedurii, ar constitui o încălcare a drepturilor sale fundamentale. La Poste nu ar fi în măsură să caute elementele aferente anilor 80 și 90, necesare în apărarea sa.

39 Comisia nu contestă admisibilitatea acțiunii, cu excepția celui de al treilea motiv (a se vedea în continuare punctul 188 și următoarele).

40 În opinia reclamantelor, în general, cauzele de inadmisibilitate invocate de către La Poste nu pot fi acceptate, întrucât intervenienta nu are dreptul să invoce motive sau excepții neinvocate de partea principală.

41 În ceea ce privește prima cauză de inadmisibilitate, reclamantele apreciază că existența unei plângeri în materie de abuz de poziție dominantă nu ar putea fi contestată în mod valabil.

42 Referitor la a doua cauză de inadmisibilitate, reclamantele arată că, în realitate, La Poste nu invocă o cauză de inadmisibilitate, ci un motiv de fond pe care această societate nu ar avea calitatea de a-l invoca.

2. *Aprecierea Tribunalului*

Observații introductive

43 Cu titlu introductiv, este necesar să se examineze dacă pot fi acceptate cauzele de inadmisibilitate invocate de La Poste.

44 Potrivit articolului 40 ultimul paragraf din Statutul Curții, aplicabil, în temeiul articolului 53, procedurii în fața Tribunalului, concluziile cererii de intervenție pot avea ca obiect numai susținerea concluziilor părților. Mai mult, conform articolului 116 alineatul (3) din Regulamentul de procedură, intervenientul ia procedura în starea în care se află în momentul intervenției sale. Potrivit unei jurisprudențe constante, intervenientul nu poate, așadar, să invoce o excepție de inadmisibilitate care nu este invocată de partea în susținerea căreia a fost admisă intervenția. Tribunalul nu este obligat să examineze motive invocate în această privință (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 24 martie 1993, CIRFS și alții/Comisia, C-313/90, Rec., p. I-1125, punctul 22, și Hotărârea Tribunalului din 26 ianuarie 2005, Piau/Comisia, T-193/02, Rec., p. II-209, punctul 36).

45 Or, în concluziile sale, Comisia nu a invocat vreo cauză de inadmisibilitate. În consecință, La Poste nu are calitate procesuală pentru a invoca astfel de cauze de inadmisibilitate.

46 Cu toate acestea, în temeiul articolului 113 din Regulamentul de procedură, Tribunalul poate oricând să examineze din oficiu cauzele de inadmisibilitate pentru motive de ordine publică, inclusiv pe cele invocate de intervenienți (Hotărârea Tribunalului din 24 octombrie 1997, EISA/Comisia, T-239/94, Rec., p. II-1839, punctul 26, și Hotărârea Tribunalului Piau/Comisia, punctul 44 de mai sus, punctul 37).

47 În situația de față, cauzele de inadmisibilitate invocate de către La Poste ridică probleme de ordine publică, în măsura în care privesc admisibilitatea acțiunii (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 29 aprilie 2004, Italia/Comisia, C-298/00 P, Rec., p. I-4087, punctul 35). În prezenta cauză, acestea trebuie examinate din oficiu.

Cu privire la prima cauză de inadmisibilitate, întemeiată pe o lipsă a plângerii UFEX

48 În ceea ce privește prima cauză de inadmisibilitate, este necesar să se arăte că, astfel cum rezultă de la punctul 1 din decizia atacată, Comisia apreciază că a fost sesizată cu o plângere privind afirmații referitoare la încălcări, în special ale articolului 82 CE. În astfel de împrejurări, este irelevant dacă plângerea depusă la 21 decembrie 1990 viza, încă de la început, o pretinsă încălcare a articolului 82 CE (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 iunie 1994, SFEI și alții/Comisia, punctul 11 de mai sus, punctul 23).

49 Argumentul La Poste, potrivit căruia SFEI și UFEX ar fi trebuit să adreseze o plângere formală Comisiei, nu poate fi reținut. Autoarele plângerii și-au exprimat în mod clar dorința ca plângerea să fie examinată în lumina articolului 82 CE. De exemplu,

după ce Comisia a adresat SFEI, la 28 octombrie 1994, o scrisoare prin care o informa despre intenția sa de a nu admite plângerea în privința aspectelor referitoare la articolul 82 CE, prin scrisoarea din 28 noiembrie 1994, SFEI a transmis Comisiei observațiile sale în care și-a menținut poziția în ceea ce privește abuzul de poziție dominantă (punctele 2 și 3 din decizia de respingere din 30 decembrie 1994, citată la punctul 8 din Hotărârea din 25 mai 2000, UFEX și alții/Comisia, punctul 14 de mai sus). Rezultă, așadar, că sesizarea Comisiei cu o plângere întemeiată pe articolul 82 CE a fost făcută în mod legal.

Cu privire la a doua cauză de inadmisibilitate, întemeiată pe încălcarea drepturilor fundamentale ale societății La Poste

50 Cu titlu introductiv, este necesar să se constate că acest motiv, astfel cum este prezentat de către La Poste, nu constituie în realitate o excepție de inadmisibilitate, după cum arată reclamantele în mod întemeiat. Într-adevăr, interesul terților de a nu se anula un act, pentru motivul că acest fapt le-ar cauza un inconvenient sau pierderea unui avantaj și chiar o atingere adusă drepturilor lor, nu privește condițiile de admisibilitate ale acțiunii în anulare, astfel cum au fost enunțate la articolul 230 CE, precum și în Statutul Curții și interpretate de jurisprudență. Chiar dacă un asemenea interes poate fi eventual luat în considerare în momentul examinării cauzei pe fond, de exemplu, în temeiul principiului securității juridice, acesta nu ar putea fi invocat ca atare în susținerea unei cauze de inadmisibilitate.

51 În orice caz, nu ar putea fi reținut argumentul La Poste potrivit căruia o hotărâre care anulează decizia atacată ar constitui în sine o încălcare a drepturilor sale fundamentale. Într-adevăr, după cum reiese de la punctul 57 de mai jos, încălcarea susținută nu ar rezulta din însăși hotărârea de anulare, ci din comportamentul viitor și ipotetic al Comisiei în momentul reluării procedurii de examinare a plângerii. O astfel de afirmație, în fond pur speculativă, nu ar putea împiedica Tribunalul să exercite misiunea care îi revine în temeiul articolului 220 CE, și anume să asigure respectarea dreptului și, îndeosebi în prezenta cauză, să controleze legalitatea deciziei atacate, în condițiile prevăzute la articolul 230 CE.

52 Cu toate acestea, este necesar să se arate că La Poste a precizat în timpul ședinței, răspunzând la o întrebare a Tribunalului, că această cauză de inadmisibilitate se referă, în parte, la lipsa unui interes al reclamantelor de a exercita acțiunea. Sub acest aspect, problema duratei procedurii constituie efectiv o problemă de admisibilitate. Dacă această durată ar fi susceptibilă să împiedice Comisia să adopte pe viitor o decizie de constatare a unei încălcări, ar trebui să se analizeze interesul reclamantelor în anularea deciziei atacate.

53 Potrivit unei jurisprudențe constante, o acțiune în anulare introdusă de o persoană fizică sau juridică este admisibilă numai în măsura în care reclamantul are un interes să obțină anularea actului atacat. Un asemenea interes presupune ca anularea acestui act să fie susceptibilă prin ea însăși să aibă consecințe juridice (a se vedea Hotărârea Curții din 24 iunie 1986, AKZO Chemie/Comisia, 53/85, Rec., p. 1965, punctul 21, Hotărârea Tribunalului din 14 septembrie 1995, Antillean Rice Mills și alții/Comisia, T-480/93 și T-483/93, Rec., p. II-2305, punctul 59 și jurisprudența citată, și Hotărârea Tribunalului din 20 iunie 2001, Euroalliages/Comisia, T-188/99, Rec., p. II-1757, punctul 26) sau, într-o altă formulare, ca acțiunea să fie susceptibilă, prin rezultatul său, să aducă un beneficiu părții care a formulat-o (Hotărârea Curții din 13 iulie 2000, Parlamentul/Richard, C-174/99 P, Rec., p. I-6189, punctul 33, și Hotărârea Curții din 25 iulie 2002, Unión de Pequeños Agricultores/Consiliul, C-50/00 P, Rec., p. I-6677, punctul 21, Hotărârea Tribunalului din 28 septembrie 2004, MCI/Comisia, T-310/00, Rec., p. II-3253, punctul 44).

54 Întrucât reclamantele sunt destinatarele unei decizii prin care li s-a respins plângerea, interesul acestora de a exercita acțiunea poate fi negat numai în împrejurări excepționale. Interesul reclamantelor de a exercita acțiunea ar putea fi negat numai în ipoteza în care s-ar putea exclude cu certitudine posibilitatea Comisiei de a adopta o decizie de constatare a unei încălcări imputabile intervenientelor.

55 Prin urmare, este necesar să se examineze dacă se poate exclude, în această etapă, posibilitatea Comisiei de a adopta o astfel de decizie. Mai întâi, este necesar să se sublinieze că respectarea termenului rezonabil în desfășurarea procedurilor

administrative în materie de politică a concurenței constituie un principiu general de drept comunitar a cărui respectare este asigurată de către instanța comunitară (Hotărârea Curții din 21 septembrie 2006, Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied/Comisia, C-105/04 P, Rec., p. I-8725, punctul 35). În acest context, este necesar să se examineze dacă durata excesivă a întregii proceduri administrative, inclusiv faza anterioară comunicării obiecțiunilor, poate afecta posibilitățile ulterioare de apărare pe care le au întreprinderile vizate de investigație (a se vedea în acest sens Hotărârea Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied/Comisia, citată anterior, punctul 51).

56 Pentru a demonstra o încălcare a dreptului la apărare, inclusiv din cauza duratei excesive a fazei de examinare a dosarului, părții îi revine obligația să dovedească faptul că posibilitățile sale de a combate obiecțiunile Comisiei sunt efectiv limitate, din motive datorate faptului că prima fază a procedurii administrative a avut o durată nejustificat de lungă (a se vedea în acest sens Hotărârea Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied/Comisia, punctul 55 de mai sus, punctul 56).

57 În prezenta cauză, La Poste nu a dovedit că o eventuală decizie de constatare a unei încălcări ar aduce în mod obligatoriu atingere dreptului său la apărare. În această privință, este necesar să se sublinieze că îi revine Comisiei, dacă intenționează să adopte o decizie de constatare a unei încălcări, să dovedească faptele care caracterizează această încălcare. În acest moment, este imposibil să se știe cu exactitate care sunt obiecțiunile care ar putea fi reținute de Comisie într-o eventuală comunicare a obiecțiunilor și care sunt elementele de probă pe care aceasta s-ar putea întemeia. Or, nu este posibil să se stabilească în mod ipotetic că La Poste nu ar fi în măsură să se apere împotriva unor eventuale acuzații. Dacă procedura ar trebui să continue, nu ar fi exclus ca La Poste să poată invoca, într-o etapă ulterioară, incapacitatea sa de a se apăra în mod util împotriva unei obiecțiuni precise care i-ar fi adresată de către Comisie sau împotriva unui mijloc de probă precis, din cauza duratei excesive a procedurii. În această privință, trebuie subliniat faptul că afirmațiile abstracte și imprecise, cum este afirmația societății La Poste potrivit căreia „în mod evident [aceasta nu putea] să caute elementele necesare în apărarea sa, aferente anilor 80 și

90”, nu sunt de natură să demonstreze realitatea unei încălcări a dreptului la apărare, care trebuie examinată în funcție de împrejurările specifice fiecărei cauze (a se vedea în acest sens Hotărârea Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied/Comisia, punctul 55 de mai sus, punctele 56-59).

58 În ceea ce privește argumentul La Poste potrivit căruia faptul de a fi examinată în permanență îi cauzează prejudicii importante, și anume mobilizarea serviciilor sale pentru realizarea unei sarcini neproductive, cheltuieli inutile și accesul concurenților săi la numeroase informații comerciale, este suficient să se constate că acest argument nu este de natură să demonstreze o încălcare a dreptului său la apărare. Prin urmare, aceste împrejurări nu pot să împiedice Comisia să adopte, în viitor, o decizie de constatare a unei încălcări.

59 Din toate cele arătate mai sus rezultă că acțiunea este admisibilă.

Cu privire la fond

1. *Cu privire la primul motiv, întemeiat pe încălcarea regulilor de drept privind aprecierea interesului comunitar de a se continua examinarea plângerii*

60 Acest motiv cuprinde patru aspecte, întemeiate pe o lectură greșită a Hotărârii din 25 mai 2000, UFEX și alții/Comisia, punctul 14 de mai sus, pe o apreciere greșită a anumitor elemente care participă în mod necesar la definirea interesului comunitar, pe o apreciere greșită a rolului Comisiei în raport de cel al instanțelor naționale în examinarea existenței unui interes comunitar și, respectiv, pe o încălcare a principiilor bunei-credințe și cooperării loiale între instituțiile comunitare.

Cu privire la primul aspect, întemeiat pe o lectură vădit greșită a Hotărârii Tribunalului din 25 mai 2000 care preia concluziile Hotărârii Curții din 4 martie 1999 pronunțate în recurs

Argumentele părților

61 Reclamantele consideră că Hotărârea din 25 mai 2000, UFEX și alții/Comisia, punctul 14 de mai sus, obligă Comisia să analizeze trei condiții cumulative în ordinea indicată – și anume gravitatea încălcărilor invocate, durata acestora și eventuala persistență a efectelor acestora – pentru a aprecia existența unui interes comunitar de a continua procedura într-o cauză anume.

62 În opinia reclamantelor, întregul raționament al Comisiei se bazează pe punctul 22 din decizia atacată, în care Comisia arată că „hotărâre[a] Curții demonstrează în mod clar că, atunci când persistă anumite efecte anticoncurențiale – însă numai dacă este cazul (de unde termenul «după caz») –, Comisia trebuie să ia în considerare gravitatea încălcărilor invocate". Întrucât a procedat astfel, Comisia și-ar fi încălcat obligațiile existente în cadrul examinării unei plângeri.

63 Comisia contestă argumentele reclamantelor. Aceasta arată că, în decizia atacată, nu a înțeles să afirme că nu este obligată să ia în considerare gravitatea și durata încălcării, astfel cum au fost acestea invocate de către autoarele plângerii, ci că nu are obligația să desfășoare o întreagă investigație pentru a le demonstra existența și pentru a le stabili cu exactitate. În prezenta cauză, Comisia ar fi ținut într-adevăr seama de gravitatea și de durata încălcării invocate.

Aprecierea Tribunalului

64 În primul rând, trebuie amintite, la modul general, obligațiile Comisiei atunci când este sesizată cu o plângere.

65 În această privință, dintr-o jurisprudență consacrată (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 14 februarie 2001, SEP/Comisia, T-115/99, Rec., p. II-691, punctele 31-33 și jurisprudența citată) rezultă că, atunci când decide să acorde grade de prioritate diferite plângerilor cu care este sesizată, Comisia poate nu numai să stabilească ordinea în care vor fi examinate plângerile, ci și să respingă o plângere pentru lipsă de interes comunitar suficient pentru a continua examinarea cauzei. Cu toate acestea, puterea discreționară de care dispune Comisia în acest scop nu este nelimitată. Pe de o parte, aceasta este ținută de o obligație de motivare atunci când refuză să continue examinarea unei plângeri. Pe de altă parte, aceasta nu poate să se întemeieze numai pe faptul că au încetat anumite practici pretinse a fi contrare tratatului pentru a decide să claseze fără urmare, pentru lipsă de interes comunitar, o plângere prin care se denunță aceste practici, fără să fi verificat dacă nu persistă anumite efecte anticoncurențiale și, eventual, dacă gravitatea pretinselor atingeri aduse concurenței sau persistența efectelor acestora nu sunt de natură să confere acestei plângeri un interes comunitar.

66 În decizia atacată, Comisia susține că, dacă o încălcare a încetat de mult timp și nu există efecte persistente, aceasta este abilitată să respingă plângerea pentru lipsă de interes comunitar, fără să țină seama de durata și de gravitatea încălcării. Aceasta rezultă de la punctul 22 din decizia atacată (punctul 62 de mai sus), precum și de la punctul 123 din aceeași decizie, în care Comisia arată cele ce urmează:

„[C]omisia consideră că în 1991 a încetat comportamentul în discuție și că acesta nu are efecte persistente pe piață. Într-o asemenea situație, atunci când analizează

interesul comunitar, Comisia nu este [...] obligată să aprecieze nici gravitatea pretinsei încălcări, nici durata sa. Cu toate acestea, dintr-o preocupare pentru o bună administrare, argumentele autoarelor plângerii cu privire la acest subiect sunt analizate în cele ce urmează".

67 Având în vedere conținutul explicit al acestor declarații, este necesar să se respingă argumentul Comisiei potrivit căruia aceasta nu a înțeles să afirme că nu este obligată să ia în considerare gravitatea și durata încălcării, astfel cum erau acestea invocate de către autoarele plângerii, ci doar că nu avea obligația de a desfășura o întreagă investigație pentru a le demonstra existența și pentru a le stabili cu exactitate. În decizia atacată, Comisia a susținut în mod clar că nu este obligată să țină seama de gravitatea și de durata încălcării atunci când constată că a încetat o încălcare și că nu există efecte persistente. Numai „dintr-o preocupare pentru o bună administrare" Comisia a analizat argumentele autoarelor plângerii cu privire la gravitatea și la durata încălcării.

68 Prin urmare, trebuie să se examineze dacă această interpretare corespunde obligațiilor Comisiei, definite în special în Hotărârea din 4 martie 1999, UFEX și alții/Comisia, punctul 13 de mai sus.

69 În această hotărâre, Curtea a dezvoltat următorul raționament. Comisia este obligată să aprecieze în fiecare cauză gravitatea pretinselor atingeri aduse concurenței și persistența efectelor acestora. Această obligație presupune mai ales ca instituția comunitară să țină seama de durata și de importanța încălcărilor denunțate, precum și de influența acestora asupra situației concurenței în Comunitate (punctul 93 din această hotărâre). Comisia nu se poate întemeia doar pe faptul că anumite practici pretinse a fi contrare tratatului au încetat pentru a decide să claseze fără urmare, pentru lipsă de interes comunitar, o plângere prin care se denunță aceste practici, fără să fi verificat dacă nu persistă anumite efecte anticoncurențiale și „eventual" dacă gravitatea pretinselor atingeri aduse concurenței sau persistența efectelor acestora nu este de natură să confere acestei plângeri un interes comunitar (punctul 95 din aceeași hotărâre). Curtea a considerat că Tribunalul a reținut o concepție greșită cu

privire la misiunea Comisiei în domeniul concurenței atunci când a statuat, fără a se asigura că s-a verificat faptul că efectele anticoncurențiale nu persistă și, eventual, nu sunt de natură să confere plângerii un interes comunitar, că examinarea unei plângeri referitoare la încălcări anterioare nu corespunde funcției atribuite Comisiei prin tratat, ci are în principal rolul de a facilita autoarelor plângerii demonstrarea unei greșeli în scopul de a obține daune-interese în fața instanțelor naționale (punctul 96 din aceeași hotărâre).

70 Argumentația Comisiei prezentată la punctul 22 din decizia atacată se întemeiază pe utilizarea termenului „eventual” la punctul 95 din hotărârea Curții. Acest punct trebuie totuși interpretat în lumina punctului 93, care presupune că trebuie să se țină seama de către Comisie atât de durata, cât și de gravitatea și de efectele persistente ale încălcării invocate. Punctul 95 din această hotărâre trebuie interpretat după cum urmează: dacă anumite efecte anticoncurențiale persistă („eventual”), Comisia este obligată să verifice dacă fie gravitatea încălcărilor invocate, fie persistența efectelor acestora conferă plângerii un interes comunitar. De la punctul 96 din hotărâre reiese că simpla persistență a efectelor anticoncurențiale poate fi suficientă pentru a conferi plângerii un interes comunitar. În schimb, dacă nu subzistă efecte anticoncurențiale, în mod evident Comisia nu este obligată să aprecieze dacă persistența acestora conferă plângerii un interes comunitar. Totuși, aceasta nu permite să se concluzioneze *per a contrario* că nu există o obligație a Comisiei de a verifica dacă gravitatea încălcărilor invocate conferă plângerii un interes comunitar. Într-un asemenea caz, Comisia rămâne obligată să țină seama de durata și de gravitatea încălcărilor invocate (Hotărârea din 4 martie 1999, UFEX și alții/Comisia, punctul 13 de mai sus, punctul 93).

71 În Hotărârea din 25 mai 2000, UFEX și alții/Comisia, punctul 14 de mai sus, Tribunalul confirmă faptul că nu este suficient să se verifice de către Comisie dacă există efecte persistente, ci aceasta trebuie de asemenea să țină seama de gravitatea și de durata încălcărilor invocate. Astfel, după cum se arată la punctul 44 din această hotărâre, Comisia „[este] obligată să aprecieze, pe baza tuturor elementelor de fapt și de drept acumulate, gravitatea și durata încălcărilor invocate, precum și eventuala persistență a efectelor acestora”.

72 Nu ar putea fi reținut argumentul Comisiei prezentat la punctele 24 și 25 din decizia atacată, potrivit căruia o altă interpretare decât cea din decizia atacată ar avea drept consecință să impună Comisiei o analiză pe fond a fiecărei plângeri, întrucât o apreciere a duratei și a gravității unui abuz ar necesita *a fortiori* o examinare și stabilirea existenței sau a lipsei unei încălcări. Într-adevăr, în aprecierea interesului comunitar de a continua examinarea plângerii, este posibil să se țină seama de către Comisie de gravitatea și de durata încălcării invocate, astfel cum a fost denunțată în plângere, fără a se stabili existența și caracteristicile precise (referitoare la gravitate și la durată) ale încălcării.

73 Cu toate acestea, este necesar să se respingă argumentul reclamantelor potrivit căruia Comisia este obligată să aprecieze într-o anumită ordine gravitatea, durata și persistența efectelor încălcării invocate.

74 În această privință, trebuie subliniat că, potrivit jurisprudenței, evaluarea interesului comunitar pe care îl prezintă o plângere se face în funcție de împrejurările fiecărei cauze și că nu trebuie nici să se limiteze numărul de criterii de apreciere pe care Comisia poate să le utilizeze, nici invers, să i se impună acesteia să recurgă în mod exclusiv la anumite criterii (Hotărârea din 4 martie 1999, UFEX și alții/Comisia, punctul 13 de mai sus, punctul 79). Rezultă, așadar, că nu există o obligație a Comisiei de a examina anumite criterii specifice într-o anumită ordine. Motivele reținute de Curte și de Tribunal în cauza UFEX și alții/Comisia privesc o situație în care Comisia s-a întemeiat numai pe faptul că practicile invocate încetaseră, pentru a decide să claseze fără urmare, pentru lipsă de interes comunitar, o plângere prin care se denunțau aceste practici. Potrivit acestei jurisprudențe, în cazul în care Comisia intenționează să își întemeieze raționamentul pe faptul că a încetat comportamentul, aceasta este obligată să verifice dacă persistă anumite efecte anticoncurențiale și să țină seama de gravitatea și de durata încălcării în aprecierea interesului comunitar de a continua examinarea plângerii. Aceasta nu modifică însă jurisprudența potrivit căreia Comisia poate decide să claseze fără urmare o plângere, pentru lipsă de interes comunitar, pe un alt temei decât cel al încetării comportamentului nelegal. Din

Ordonanța Curții din 13 decembrie 2000, SGA/Comisia (C-39/00 P, Rec., p. I-11201, punctul 64), rezultă că jurisprudența definită în Hotărârea din 4 martie 1999, UFEX și alții/Comisia, punctul 13 de mai sus, este aplicabilă numai în cazurile în care Comisia se întemeiază pe încetarea practicilor pretinse a fi contrare tratatului.

75 Comisiei îi este permis să examineze, în primul rând, dacă se menține comportamentul în discuție, în al doilea rând, dacă efectele anticoncurențiale persistă și, în al treilea rând, dacă există un interes comunitar pentru continuarea examinării plângerii. Comisia este totuși obligată, în cadrul examinării interesului comunitar, să țină seama de gravitatea și de durata încălcării invocate. Contrar celor susținute de reclamante, această abordare nu ar putea fi calificată ca ilogică. Comisia nu este împiedicată de nimic să urmeze etapele raționamentului indicate în decizie, dacă ține seama, în cadrul ultimei etape, de gravitatea și de durata încălcărilor invocate.

76 Din cele de mai sus rezultă că, în decizia atacată, Comisia a interpretat în mod greșit obligațiile care îi revin, atunci când a afirmat că nu este obligată să ia în considerare gravitatea și durata încălcărilor invocate.

77 Aceasta nu înseamnă în mod obligatoriu că decizia atacată trebuie să fie anulată. Potrivit jurisprudenței, o eroare care afectează o decizie a Comisiei nu ar putea fi suficientă pentru a justifica anularea acestei decizii dacă, în împrejurările specifice ale cauzei, aceasta nu ar fi putut să aibă o influență determinantă în ceea ce privește rezultatul (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 14 mai 2002, Graphischer Maschinenbau/Comisia, T-126/99, Rec., p. II-2427, punctul 49 și jurisprudența citată).

78 Rezultă, așadar, că ar fi inoperant argumentul reclamantelor întemeiat pe eroarea Comisiei, care constă în faptul că aceasta a considerat că nu este obligată să țină

seama de gravitatea și de durata încălcărilor invocate, dacă această eroare nu a putut să aibă o influență determinantă în ceea ce privește rezultatul. În prezenta cauză, „dintr-o preocupare pentru o bună administrare", Comisia a examinat argumentele autoarelor plângerii referitoare la gravitatea și la durata încălcărilor. Dacă din această examinare rezultă că a considerat că nu există un interes comunitar suficient pentru a continua examinarea plângerii, chiar dacă se ține seama de caracteristicile încălcărilor, și dacă nu s-a săvârșit o eroare de către Comisie în cadrul acestei argumentări, eroarea acesteia nu a putut să aibă influență asupra dispozitivului deciziei.

79 Prin urmare, este necesar să se examineze, în cadrul analizei celui de al doilea aspect al primului motiv, dacă aprecierea de către Comisie a gravității și a duratei încălcărilor invocate este afectată de o eroare.

Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe o apreciere vădit greșită a anumitor elemente care participă în mod necesar la definirea interesului comunitar

80 Reclamantele arată că gravitatea încălcărilor invocate, durata acestora și persistența efectelor lor anticoncurențiale nu au fost apreciate în mod corect de către Comisie.

Rezumatul deciziei atacate

81 În măsura în care este relevantă pentru soluționarea prezentului litigiu, decizia atacată conține următoarele observații. Comisia apreciază că încălcările invocate au încetat în 1991 și face referire, în această privință, la Decizia GD NET (a se vedea

punctul 5 de mai sus). Comisia arată că, după 1991, nu a mai existat o incitare la acordarea de subvenții încrucișate. În acest sens, Comisia menționează că, în temeiul contractelor GDEW, atunci când SFMI-Chronopost a fuzionat cu activitățile de curierat expres ale TNT și cu operatorii poștali german, olandez, suedez și canadian, La Poste deținea doar o participație de 12,5 % în cadrul GDEW, constituită, în Franța, de SFMI-Chronopost. Comisia apreciază că, datorită punerii în comun a beneficiilor GDEW și a repartizării lor între toți acționarii săi, niciunul dintre operatorii poștali nu ar fi fost nevoit să atribuie în mod unilateral subvenții încrucișate către GDEW (punctul 51 din decizia atacată).

82 Aceasta mai subliniază că, începând din martie 1995, La Poste era obligată să respecte angajamentul, anexat la Decizia GD NET, de a furniza servicii de infrastructură terților, prin subcontractare, în condiții similare celor în care furniza servicii echivalente către SFMI-Chronopost (punctul 58 din decizia atacată).

83 Comisia arată că, în 2002, a întrebat autoarele plângerii dacă au solicitat La Poste să le furnizeze servicii subcontractate de tipul celor pe care aceasta le furniza SFMI-Chronopost și că din răspunsuri a reieșit că niciun operator nu s-a arătat interesat să o facă (punctul 61 din decizia atacată). Aceasta subliniază că FedEx a încheiat cu societatea holding a Chronopost contracte intrate în vigoare în 2002 privind anumite servicii de infrastructură (punctul 63 din decizia atacată).

84 În continuare, Comisia arată că pretinsul comportament anticoncurențial din trecut nu are efecte persistente.

85 În această privință, Comisia a prezentat următorul tabel privind evoluția cotei proporționale a pieței franceze a curieratului expres internațional:

				În %
	1986	1990	1996	2001
SFMI/ Chronopost	4	de la 24 la 32	22	25
DHL	42	de la 22 la 28	28	35
FedEx	de la 7 la 16	de la 10 la 17	11	10
UPS	2	de la 3 la 6	9	7
TNT/GDEW	de la 4 la 7	de la 4 la 13	10	11
Jet Services	6	de la 4 la 5		11

86 După cum subliniază Comisia, cota de piață a SFMI-Chronopost era de 25 % în 2001, adică cu trei procente mai puțin decât în 1990, în raport cu media intervalului cuprins între 24 și 32 %. Această diferență redusă ar demonstra faptul că această cotă de piață a SFMI-Chronopost depinde în mică măsură de abuzul pretins. Rezultă, în opinia Comisiei, că alți factori determinanți sunt cei care influențează cota de piață a SFMI-Chronopost (punctul 73 din decizia atacată).

87 Comisia adaugă că, din 1991, au avut loc puține ieșiri de pe piață și că numai doi furnizori foarte mici s-au retras de pe piața franceză a curieratului internațional: CRIE și Extracom (punctul 79 din decizia atacată). În ceea ce privește societatea CRIE, Comisia arată că motivele pe care aceasta le-a prezentat pentru a explica respectiva ieșire, ca răspuns la o cerere de informații din partea sa, nu erau legate nici de lipsa de acces la rețeaua societății La Poste, nici de un abuz de poziție dominantă al acesteia (punctul 80 din decizia atacată). Comisia subliniază că nu dispune de elemente care să demonstreze o legătură de cauzalitate între comportamentul în cauză și ieșirea unui operator oarecare de pe piața în cauză (punctul 85 din decizia atacată).

88 După cum mai arată Comisia, clienții francezi sunt extrem de sensibili la preț atunci când își aleg furnizorul de servicii de curierat expres, iar clienții care doresc să schimbe furnizorul nu întâlnesc obstacole și, de altfel, aceștia fac acest lucru în mod frecvent (punctele 86-100 din decizia atacată).

89 În ceea ce privește argumentul autoarelor plângerii potrivit căruia disponibilitatea unei rețele naționale este esențială pentru a acționa pe segmentul ad-hoc (cel al clientelei ocazionale), Comisia răspunde că, dacă disponibilitatea rețelei societății La Poste era esențială, concurența ar fi trebuit să se dezvolte în mod obligatoriu, din luna martie 1995, pe baza unor acorduri comerciale (punctul 104 din decizia atacată). Cota de piață importantă și în creștere a DHL pe segmentul ad-hoc ar fi dovada că accesul exclusiv al SFMI-Chronopost, până în 1995, la rețeaua poștală locală omniprezentă a societății La Poste nu a denaturat concurența pe acest segment în mod semnificativ și durabil (punctul 105 din decizia atacată). Comisia mai evocă importanța crescândă a teleshoppingului și a vânzărilor prin internet (punctele 113 și 114 din decizia atacată).

90 În continuare, Comisia arată că, în materie de prețuri, nu există efecte persistente. Aceasta subliniază că autoarele plângerii au afirmat că, în jurul anului 1991, SFMI-Chronopost își aliniase prețurile la cele ale concurenților săi și că aceste prețuri redeveniseră abuzive mai târziu, în orice caz, în jurul anului 2000 și în 2002 (punctul 116 din decizia atacată). În ceea ce privește argumentul autoarelor plângerii potrivit căruia aceste prețuri reprezintă efecte persistente ale subvențiilor încrucișate, Comisia susține că nu s-a dovedit că prețurile practicate de SFMI-Chronopost, începând din anul 2000, au vreo legătură cu subvențiile încrucișate de care se pretinde că ar fi beneficiat SFMI-Chronopost (punctul 118 din decizia atacată). În orice caz, ar părea puțin probabil ca o întreprindere să pună în aplicare, timp de peste un deceniu, o politică de prețuri în mod abuziv scăzute (punctul 119 din decizia atacată).

91 În acea parte a deciziei atacate în care se examinează dacă interesul comunitar este suficient pentru a se continua examinarea plângerii, Comisia arată că faptul că

pretinsul abuz ar fi durat cinci ani nu conferă cauzei un interes comunitar atunci când acest abuz a încetat cu treisprezece ani în urmă și atunci când nu are efecte persistente (punctul 124 din decizia atacată).

92 În ceea ce privește gravitatea pretinsului abuz, Comisia contestă, la punctele 125 și 126 din decizia atacată, argumentația autoarelor plângerii potrivit căreia, din Liniile directoare pentru calcularea amenzilor aplicate în temeiul articolului 15 alineatul (2) din Regulamentul nr. 17 și al articolului 65 alineatul (5) din Tratatul CECO (JO 1998, C 9, p. 3, Ediție specială, 08/vol. 3, p. 69, denumite în continuare „Liniile directoare"), rezultă că pretinsul abuz ar fi „foarte grav", deoarece La Poste s-ar afla într-o poziție de monopol. În această privință, Comisia susține că Liniile directoare au fost elaborate cu scopul de a asigura o mai mare transparență în ceea ce privește politica desfășurată de Comisie în materie de stabilire a amenzilor, dar că acestea nu se referă la posibilitatea pe care o are Comisia de a respinge o plângere pentru lipsă de interes comunitar.

93 Comisia arată de asemenea că piața în cauză nu a devenit în mod substanțial mai concentrată decât era în 1986, dacă se compară gradul de concentrare, calculat conform indicelui Herfindahl-Hirschmann, din anul 1986, cu cel din anii 2000 și 2001 (punctele 131 și 132 din decizia atacată).

Argumentele părților

— Gravitatea încălcărilor invocate

94 Reclamantele apreciază că piața afectată de încălcările invocate are o dimensiune comunitară evidentă și subliniază că plângerea provenea de la aproape toți operatorii vizați. Încălcarea invocată, și anume subvențiile încrucișate finanțate din resursele

monopolului poștal, ar fi fost recunoscută în repetate rânduri de către Comisie ca având un caracter de gravitate certă. În consecință, Comisia ar fi trebuit să concluzioneze, în decizia atacată, că încălcarea invocată are un caracter deosebit de grav.

95 Comisia arată că, în decizia atacată, a răspuns la argumentele reclamantelor cu privire la aspectul menționat. Aceasta susține că, și dacă s-ar fi presupus că încălcarea invocată este deosebit de gravă, această constatare nu ar fi modificat aprecierea sa cu privire la lipsa de interes comunitar pentru a continua examinarea încălcării invocate ținând seama în special de încetarea sa și de lipsa de efecte persistente ale acestei încălcări.

— Durata încălcărilor invocate

96 Reclamantele susțin că elementele dosarului nu puteau decât să determine Comisia să califice încălcările invocate ca fiind încălcări de lungă durată.

97 Acestea arată că încălcarea nu a încetat și că SFMI-Chronopost a continuat să beneficieze din partea La Poste de prețuri care nu reflectau costurile totale. Acest lucru i-ar fi permis să aleagă, în funcție de împrejurări, arma cea mai eficientă împotriva concurenților săi, care consta fie în practicarea unor prețuri de ruinare, fie în alinierea prețurilor sale la cele ale concurenților și în obținerea unor beneficii foarte importante. Acordarea de către La Poste a unor subvenții ilegale provenind din monopolul legal și îndreptate spre activitatea concurențială ar constitui prin ea însăși un abuz de poziție dominantă. Mai mult, Comisia nu ar fi valorificat anumite elemente foarte precise prezentate de reclamante, în special exemple de prețuri de ruinare sau anormal de scăzute practicate de SFMI-Chronopost în 1994 și în 1999.

98 Comisia contestă aceste argumente. Aceasta consideră că nu s-a dovedit că subfacturarea de prestații din partea unei întreprinderi în poziție dominantă către filiala sa activă pe o altă piață unde aceasta nu se află în poziție dominantă constituie în sine un abuz de poziție dominantă în sensul articolului 82 CE. Efectele unui comportament abuziv ar trebui, în principiu, să fie perceptibile pe piață, ceea ce nu ar fi cazul în privința obținerii unor marje ridicate de exploatare și a distribuirii frecvente de dividende substanțiale.

— Persistența efectelor anticoncurențiale ale încălcărilor invocate

99 Reclamantele consideră că, datorită încălcărilor invocate, SFMI-Chronopost a putut să dobândească o poziție de lider pe piața în cauză în mai puțin de patru ani. După cum arată acestea, Comisia a săvârșit o eroare întrucât, în decizia atacată, s-a mulțumit să verifice persistența unor efecte accesorii încălcărilor invocate (evoluția cotelor de piață, ieșirile de pe piață, sensibilitatea la preț a cererii, lipsa de obstacole la schimbarea furnizorului, necesitatea de a dispune de o rețea locală densă și lipsa de efecte persistente în materie de preț), fără să se preocupe de efectul principal, de natură structurală, al acestor încălcări, care constă în faptul că SFMI-Chronopost a fost plasată într-o poziție de lider pe piață și că s-a menținut în această poziție.

100 În replică, reclamantele se referă la un raport elaborat în august 2003 de către profesorul Encaoua (denumit în continuare „raportul Encaoua”), care ar demonstra îndeosebi că structura pieței devenise mai concentrată, că avuseseră loc ieșiri semnificative de pe piață și că existau costuri datorate schimbării operatorului.

101 Comisia contestă argumentele invocate de reclamante.

Aprecierea Tribunalului

102 În primul rând, este necesar să se examineze dacă a fost săvârșită o eroare de către Comisie, atunci când a evaluat durata încălcărilor invocate și când a concluzionat că nu există efecte persistente.

— Durata încălcărilor invocate

103 Raționamentul Comisiei, potrivit căruia subvențiile încrucișate invocate încetaseră în 1991, se întemeiază mai ales pe lipsa unei incitări la acordarea de subvenții încrucișate începând cu această dată. Această analiză se întemeiază pe faptul că La Poste deținea numai o participație de 12,5 % în GDEW (constituită, în Franța, de SFMI-Chronopost) și că, din cauza punerii în comun a beneficiilor GDEW și a repartizării acestora între toți acționarii săi, niciunul dintre operatorii poștali nu ar fi fost nevoit să atribuie în mod unilateral subvenții încrucișate către GDEW. Trebuie constatat că reclamantele nu contestă nici procentul de participare al societății La Poste, nici punerea în comun a beneficiilor și că acestea nu arată, așadar, că, în cadrul analizei, Comisia s-ar fi întemeiat pe fapte inexacte din punct de vedere material.

104 Într-adevăr, nu mai exista o justificare economică pentru ca La Poste să acorde subvenții încrucișate GDEW, întrucât ceilalți acționari ai GDEW ar fi beneficiat în proporție de 87,5 % de profitul care ar fi rezultat. În cadrul unei analize a interesului comunitar de a continua examinarea unei plângeri, Comisia a putut să concluzioneze, fără a săvârși o eroare vădită de apreciere, că subvențiile încrucișate invocate au încetat în 1991 (sau, mai precis, puțin mai târziu, atunci când s-a realizat operațiunea de concentrare autorizată prin Decizia GD NET). În această privință, argumentul reclamantelor potrivit căruia Comisia nu a verificat niciodată dacă angajamentele

luate cu ocazia Deciziei GD NET fuseseră respectate trebuie respins. Nu există justificare economică indiferent dacă La Poste a respectat sau nu obligațiile pe care și le-a asumat cu ocazia Deciziei GD NET. În acest cadru, este de asemenea necesar să se respingă ca inoperant argumentul reclamantelor potrivit căruia La Poste nu dispunea de o contabilitate analitică cel puțin până în 2001. Într-adevăr, nu există incitare la acordarea de subvenții încrucișate indiferent de existența sau inexistența unei contabilități analitice.

105 În acest context, argumentul reclamantelor întemeiat pe faptul că, în Hotărârea din 7 iunie 2006, UFEX și alții/Comisia, punctul 23 de mai sus, Tribunalul a anulat în parte, pentru lipsa motivării, Decizia din 1997 privind acea parte din plângere referitoare la ajutoarele de stat nu poate fi reținut. Într-adevăr, această decizie se întemeiază pe un alt raționament, în special pe un calcul al costului asistenței logistice și pe o comparație cu remunerația plătită de SFMI-Chronopost pentru anii 1986-1995. Comisia nu era obligată să efectueze un asemenea calcul în cadrul analizei interesului comunitar de a continua examinarea plângerii în temeiul unui pretins abuz de poziție dominantă.

106 În acest context, trebuie subliniat că, în ceea ce privește constatarea eventualei incompatibilități a unui ajutor cu piața comună, Comisia deține o competență exclusivă. Referitor la ajutoarele de stat, Comisia este obligată, la încheierea fazei preliminare a examinării, fie să decidă că măsura statală în cauză nu constituie un „ajutor" în sensul articolului 87 alineatul (1) CE, fie să decidă că măsura, cu toate că reprezintă un ajutor, este compatibilă cu piața comună, fie să decidă deschiderea procedurii prevăzute la articolul 88 alineatul (2) CE (Hotărârea Tribunalului din 15 septembrie 1998, Gestevisión Telecinco/Comisia, T-95/96, Rec., p. II-3407, punctele 54 și 55).

107 În schimb, în ceea ce privește o plângere prin care se denunță un abuz de poziție dominantă, ce nu intră în competența exclusivă a Comunității, aceasta dispune de o putere discreționară pentru a stabili priorități și nu este obligată să ia poziție cu privire la existența sau inexistența unei încălcări. Dacă s-a stabilit de către Comisie

că, începând de la un anumit moment, nu mai există o justificare economică pentru a continua un anumit comportament, aceasta poate, în principiu, să aprecieze că încălcarea invocată a încetat, dacă nu există indicații contrare suficiente. În cadrul analizei interesului comunitar, care are ca scop să îi permită stabilirea unor priorități, Comisia nu este obligată să aloce resurse pentru a efectua un calcul similar celui pe care l-a efectuat cu privire la partea referitoare la ajutoarele de stat. Faptul că plângerea în cauză privește în același timp ajutoare de stat și un abuz de poziție dominantă nu împiedică examinarea de către Comisie a celor două aspecte ale plângerii separat. Faptul că o procedură în materie de ajutoare de stat a fost deschisă de către Comisie și că aceasta a desfășurat o investigație mai aprofundată în această privință nu exclude posibilitatea Comisiei de a respinge, pentru lipsă de interes comunitar, partea din plângere referitoare la abuzul de poziție dominantă, potrivit criteriilor aplicabile acestei părți.

108 Reclamantele arată că au atras atenția Comisiei asupra unui nivel de randament intern foarte ridicat al SFMI-Chronopost și asupra unei distribuiri de dividende neobișnuit de mari, făcând trimitere la un raport elaborat de o societate de consultanță în mai 1996 pe care acestea l-au prezentat în cursul dezbaterilor. În această privință, este suficient să se constate că tabelele privind nivelul de randament intern și dividendele plătite acționarilor se referă la perioade cuprinse între 1986 și 1992 și, respectiv, între 1986 și 1991. Cifrele privind perioada anterioară sau imediat ulterioară adoptării Deciziei GD NET nu pot pune sub semnul întrebării constatarea potrivit căreia La Poste nu mai era incitată să acorde subvenții încrucișate în urma realizării concentrării autorizate prin această decizie.

109 În orice caz, trebuie subliniat că, în mod justificat, Comisia s-a întemeiat pe faptul că, începând din luna martie 1995, La Poste era obligată să își respecte angajamentul de a furniza terților servicii de infrastructură prin subcontractare, în condiții similare celor în care furniza servicii echivalente către SFMI-Chronopost. Comisia a putut deduce din acest fapt că subvențiile încrucișate încetaseră cel târziu la această dată. Într-adevăr, niciun motiv economic nu justifică faptul ca o întreprindere aflată în poziție dominantă să factureze filialei sale, activă pe o piață deschisă concurenței, accesul la rețeaua sa la o valoare inferioară, în condițiile în care este obligată să acorde aceleași condiții de acces concurenților.

110 În această privință, reclamantele impută Comisiei faptul că nu a verificat dacă La Poste și-a respectat obligațiile. Or, din decizia atacată reiese că autoarele plângerii au fost întrebate de Comisie dacă au solicitat La Poste să le furnizeze servicii subcontractate de tipul celor pe care le furniza SFMI-Chronopost și că, din răspunsurile primite, rezulta că niciun operator nu s-a arătat interesat să o facă. În aceste condiții, măsurile de examinare luate de Comisie trebuie considerate ca suficiente. În cazul în care La Poste s-a angajat să furnizeze un acces nediscriminatoriu la rețeaua sa și nicio întreprindere nu i-a solicitat acest lucru, nu se pune problema dacă La Poste a respectat această obligație, întrucât nu a avut posibilitatea să o încalce.

111 În plus, astfel cum a constatat Comisia în decizia atacată, FedEx a încheiat diferite contracte intrate în vigoare în 2002 cu societatea holding a Chronopost. Reclamantele nu susțin că, față de condițiile acordate SFMI-Chronopost, cele acordate FedEx sunt discriminatorii.

112 În ceea ce privește politica de prețuri practicată de SFMI-Chronopost, reclamantele impută Comisiei faptul că nu a luat în considerare exemplele de prețuri de ruinare sau anormal de scăzute practicate de SFMI-Chronopost în anii 1994 și 1999. În această privință, trebuie subliniat că reclamantele nu au arătat, în cadrul prezentului litigiu, că SFMI-Chronopost ar fi avut o poziție dominantă pe piața franceză a curieratului expres internațional. Prețurile practicate de SFMI-Chronopost pe această piață nu pot constitui, așadar, un abuz de poziție dominantă, dacă nu au nicio legătură cu subvenții încrucișate provenind din sectorul în care La Poste deține un monopol. De altfel, reclamantele nu invocă niciun motiv întemeiat pe faptul că, în decizia atacată, Comisia a omis să verifice dacă prețurile practicate de SFMI-Chronopost constituie o încălcare a articolului 82 CE, indiferent dacă existau sau nu subvenții încrucișate. Mai mult, exemplul citat de reclamante în cadrul prezentului litigiu pentru anul 1994 privește prețul unui colet expediat din Belgia spre Danemarca, Grecia, Spania, Irlanda, Portugalia sau Elveția și, în consecință, nu privește piața franceză a curieratului expres internațional.

113 Pe de altă parte, trebuie subliniat că, la punctul 116 din decizia atacată, Comisia arată că, potrivit afirmației autoarelor plângerii, SFMI-Chronopost și-a aliniat prețurile la cele ale concurenților săi în jurul anului 1991. În acest cadru, trebuie respins argumentul reclamantelor potrivit căruia acordarea de către La Poste de subvenții încrucișate ilegale provenind din monopolul legal și îndreptate spre activitatea concurențială constituie în sine un abuz de poziție dominantă.

114 Trebuie arătat că simplul fapt că un drept exclusiv este acordat unei întreprinderi în scopul de a garanta prestarea de către aceasta a unui serviciu de interes economic general nu se opune ca această întreprindere să obțină profit din activitățile care îi sunt rezervate și nici nu o împiedică să își extindă activitățile în domenii nerezervate (Hotărârea Tribunalului din 20 martie 2002, UPS Europe/Comisia, T-175/99, Rec., p. II-1915, punctul 51).

115 Dobândirea unei participații într-o întreprindere (și, prin analogie, acordarea de subvenții încrucișate) poate ridica probleme din punctul de vedere al regulilor comunitare de concurență în cazul în care fondurile utilizate de către întreprinderea care deține un monopol rezultă din prețuri excesive sau discriminatorii sau din alte practici abuzive pe piața rezervată (Hotărârea UPS Europe/Comisia, punctul 114 de mai sus, punctul 55). În prezenta cauză, reclamantele nu arată că asemenea practici au existat în sectorul rezervat.

116 Din jurisprudență nu decurge faptul că acordarea de subvenții încrucișate constituie în sine un abuz de poziție dominantă, indiferent de politicile urmate în sectorul rezervat și în sectorul deschis concurenței. Dacă La Poste ar factura SFMI-Chronopost prestarea de servicii la o valoare inferioară, acest comportament nu ar constitui în mod necesar un obstacol pentru concurenți, mai ales dacă, astfel cum susțin reclamantele, SFMI-Chronopost a utilizat aceste subvenții pentru a obține un profit foarte important sau pentru a plăti dividende substanțiale. Contrar celor susținute de reclamante, faptul de a-și alinia prețurile la cele ale concurenților săi și de a obține profit foarte important nu constituie o „armă" utilizabilă împotriva concurenților,

deoarece faptul că o întreprindere obține un asemenea profit nu are influență asupra alegerii furnizorului de către client. Prin urmare, Comisia a putut să considere că încălcarea invocată încetase atunci când, potrivit propriilor afirmații ale autoarelor plângerii, SFMI-Chronopost și-a aliniat prețurile la cele practicate de concurenții săi. Reclamantele nu afirmă că prețurile concurenților erau extrem de scăzute.

117 În ceea ce privește exemplul de preț prezentat pentru anul 1994, trebuie amintit că acesta nu privește piața relevantă. Referitor la exemplele de prețuri prezentate pentru anul 1999, trebuie subliniat că acestea datează dintr-o perioadă cu câțiva ani după adoptarea Deciziei GD NET și intrarea în vigoare a obligației La Poste de a acorda acces la rețeaua sa în condiții nediscriminatorii. Nu s-a stabilit că există o legătură între aceste exemple de prețuri și subvențiile încrucișate primite eventual cu ani în urmă. Mai mult, Comisia a subliniat, în mod întemeiat, la punctul 119 din decizia atacată, că pare puțin probabil ca o întreprindere să se angajeze timp de peste un deceniu într-o politică de prețuri în mod abuziv scăzute. Într-adevăr, o asemenea practică trebuie urmată în mod consecvent pentru a putea atinge obiectivul de a elimina concurenți. Reclamantele nu au susținut că, după ce și-a aliniat prețurile la cele ale concurenților săi, SFMI-Chronopost a reînceput să practice sistematic prețuri în mod abuziv scăzute.

118 Având în vedere toate cele de mai sus, Comisia a putut în mod întemeiat să aprecieze că încălcarea invocată a luat sfârșit în jurul anului 1991.

119 În decizia atacată, Comisia a considerat că faptul că pretinsul abuz ar fi durat cinci ani nu îi conferă niciun interes comunitar, din moment ce acesta încetase cu treisprezece ani în urmă și nu prezenta efecte persistente. În acest context, reclamantele nu au demonstrat nici că decizia Comisiei s-a întemeiat pe fapte inexacte din punct de vedere material, nici că aceasta a săvârșit o eroare vădită de apreciere.

120 Chiar dacă o încălcare care a durat cinci ani ar trebui calificată ca fiind de lungă durată, aceasta nu ar însemna că interesul comunitar de a continua examinarea plângerii nu poate fi negat de către Comisie. Este suficient ca durata încălcării invocate să fie luată în considerare de către Comisie atunci când evaluează interesul comunitar. Faptul, evocat de reclamante, că, într-o altă cauză, Comisia a examinat un dosar privind o încălcare cu o durată de puțin peste doi ani nu înseamnă că, în toate celelalte cazuri, Comisia este obligată să continue examinarea încălcărilor cu o durată mai lungă, întrucât fiecare cauză trebuie evaluată în lumina împrejurărilor concrete ale speței.

121 Cu titlu accesoriu, trebuie arătat că, și în cazul în care Comisia ar fi stabilit că încălcarea a încetat doar începând din luna martie 1995, aceasta nu ar însemna că a săvârșit o eroare în evaluarea interesului comunitar, care să justifice anularea deciziei atacate. La punctul 124 din decizia atacată, Comisia arată că faptul că pretinsul abuz a durat cinci ani nu conferă cauzei un interes comunitar, atunci când acest abuz a încetat cu treisprezece ani în urmă și nu prezintă efecte persistente. Această argumentație se întemeiază, în esență, pe faptul că încălcarea invocată, chiar dacă a fost de lungă durată, a luat sfârșit cu mulți ani în urmă și nu are efecte persistente, ceea ce ar fi de asemenea valabil dacă încălcarea ar fi luat sfârșit doar în martie 1995.

122 Simplul fapt că decizia atacată a fost adoptată de Comisie cu mulți ani după introducerea plângerii nu ar împiedica-o să evalueze existența interesului comunitar în funcție de situația care exista la momentul adoptării deciziei atacate. În această privință, trebuie subliniat că îi era permis Comisiei să își susțină decizia de respingere din 30 decembrie 1994 în fața instanțelor comunitare și că această decizie a fost anulată doar la 25 mai 2000, atunci când Tribunalul a pronunțat Hotărârea din cauza T-77/95, după retrimiterea cauzei. Trebuie amintit că, în decizia atacată, Comisia putea în mod întemeiat să considere că încălcarea încetase în jurul anului 1991, cu mult înainte de anularea deciziei sale de respingere din 1994. Prin urmare, parametrii analizei interesului comunitar nu fost modificați în mod semnificativ între 25 mai 2000 (data anulării deciziei de respingere din 30 decembrie 1994) și 19 noiembrie 2004 (data adoptării deciziei atacate).

— Persistența efectelor încălcărilor invocate

123 Cu titlu introductiv, trebuie arătat că reclamantele au invocat argumente noi în faza memoriului în replică, întemeiate pe faptul că anumite elemente au fost greșit evaluate de către Comisie în cadrul examinării persistenței efectelor produse de încălcările invocate și că acestea au prezentat raportul Encaoua doar în această fază. Aceste argumente noi se înscriu în cadrul celui de al doilea aspect al primului motiv, în care reclamantele arată că în mod greșit Comisia a considerat că încălcările invocate nu aveau efecte persistente. Prin urmare, acestea nu reprezintă un motiv nou în sensul articolului 48 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, ci dezvoltarea unui motiv care trebuie considerat ca admisibil (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 26 aprilie 2007, Alcon/OAPI, C-412/05 P, Rep., p. I-3569, punctul 40). Având în vedere că prezentarea acestor argumente noi este admisibilă, raportul Encaoua trebuie luat în considerare, în măsura în care vine în susținerea acestor noi argumente, chiar dacă reclamantele nu au justificat în mod expres, după cum prevede articolul 48 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, întârzierea în prezentarea acestei probe. Într-adevăr, dacă un nou argument este admisibil, partea nu poate fi împiedicată să aducă mijloace de probă în susținerea acestuia.

124 În cadrul examinării existenței unor efecte persistente, Comisia a stabilit că numai doi operatori foarte mici au ieșit de pe piață. În această privință, reclamantele arată, referindu-se la raportul Encaoua, că au avut loc ieșiri semnificative de pe piață. Trebuie subliniat că acest raport prezintă în detaliu numai situația FedEx și a CRIE. De asemenea, trebuie constatat că ieșirea acestor două societăți a fost analizată de Comisie în decizia atacată. În cazul FedEx, Comisia a arătat că această societate, cu toate că s-a retras de pe piața curieratului expres intraeuropean, a putut să reintre rapid pe această piață, în 1996. În aceste condiții, Comisia a putut să aprecieze că ieșirea parțială și temporară a FedEx nu putea fi considerată ca reprezentând un efect persistent al încălcării invocate.

125 În ceea ce privește societatea CRIE, raportul Encaoua afirmă că ieșirea acestei întreprinderi are legătură cu prețurile de ruinare practicate de SFMI-Chronopost. Or,

trebuie constatat că, la punctul 81 din decizia atacată, Comisia a răspuns la acest argument, făcând în mod expres referire la raportul Encaoua și arătând că societatea CRIE, într-un răspuns la o solicitare de informații din partea Comisiei, invocase alte motive pentru a explica ieșirea sa de pe piață. Comisia a putut să se întemeieze în mod corect pe informațiile primite ca răspuns la solicitarea sa de informații, având în vedere că furnizarea de informații inexacte este pasibilă de amendă și că, în plus, nu reieșea că societatea CRIE are vreun interes să furnizeze Comisiei, în această privință, informații inexacte. Mai mult, trebuie subliniat că, în cadrul unei acțiuni în anulare, Tribunalul controlează legalitatea deciziei atacate și că acesta nu are competența de a reexamina plângerea. Dacă reclamantele consideră că argumentele aduse de către Comisie cu ocazia examinării ieșirilor de pe piață sunt greșite, acestora le revine sarcina de a identifica o eroare de drept sau de fapt pe care Comisia ar fi săvârșit-o. În acest context, nu este suficient să se facă trimitere la argumente care figurează în raportul Encaoua, pe care Comisia le-a examinat în decizia atacată, fără să se explice de ce argumentația acesteia ar fi afectată de o eroare.

126 Referitor la argumentul reclamantelor potrivit căruia Comisia nu a ținut îndeajuns seama de dificultățile deosebite pentru întreprinderi atât de puternice precum UPS de a intra și de a se menține pe piața curieratului expres internațional în Franța, trebuie constatat că, la punctul 84 din decizia atacată, Comisia a arătat că, în 1996, UPS își reorganizase activitățile din Franța pentru a se concentra mai mult către piața internațională, dar nu ieșise de pe piața franceză a curieratului expres internațional. Într-adevăr, tabelul privind cotele de piață (a se vedea punctul 85 de mai sus), realizat pe baza unor estimări furnizate de autoarele plângerii, arată că, între 1986 și 1996, cota de piață a UPS pe această piață chiar a crescut. În aceste condiții, afirmația nesusținută de probe a reclamantelor referitoare la pretinsele dificultăți ale UPS de a se menține pe această piață trebuie respinsă.

127 În ceea ce privește sensibilitatea cererii la preț, Comisia a citat, la punctele 87 și 88 din decizia atacată, studii prezentate de FedEx și de DHL potrivit cărora prețul constituie factorul cel mai important pentru alegerea unui furnizor. Aceasta a putut deduce de aici că, atunci când își aleg furnizorul de curier expres, clienții francezi sunt extrem de sensibili la preț. Referitor la distincția între elasticitatea prețului cererii și intensitatea

concurenței prin prețuri, distincție efectuată în raportul Encaoua, este suficient să se constate că, la punctul 90 din decizia atacată, Comisia a răspuns la acest argument și că reclamantele nu au adus argumente care să stabilească faptul că s-a săvârșit o eroare de drept sau de fapt în această argumentație. Cu privire la sistemul de risturne netransparente în cadrul SFMI-Chronopost, evocat în raportul Encaoua, nu reiese în mod clar ce efect ar fi putut avea această lipsă de transparență asupra sensibilității cererii la preț. În orice caz, Comisia subliniază în mod întemeiat, la punctul 91 din decizia atacată, că, pe o piață relativ concentrată, faptul că furnizorii nu cunosc tarifele concurenților lor este o garanție că tarifele nu se stabilizează la un nivel peste cel atins în condiții concurențiale.

128 Reclamantele arată de asemenea că ar exista costuri legate de schimbarea operatorului, că nu s-ar fi luat în considerare de către Comisie impactul sistemului de risturne al SFMI-Chronopost, existența unor contracte comerciale cu clienți regulați și lipsa de transferuri importante de clienți, astfel cum au fost acestea evocate în raportul Encaoua. În ceea ce privește pretinsa lipsă de transferuri importante de clienți, trebuie arătat că, la punctul 96 din decizia atacată, Comisia a stabilit că, de-a lungul celor trei ani cuprinși între 1999 și 2001, clienții câștigați și pierduți de către FedEx au reprezentat în medie 22 % din cifra sa de afaceri anuală. Comisia a putut să deducă de aici că exista o rotație importantă a clienților și că reclamantele nu au prezentat exemple care să poată demonstra contrariul.

129 În ceea ce privește eforturile de fidelizare a clientelei, trebuie subliniat că, la punctele 99 și 100 din decizia atacată, Comisia a răspuns la argumentele autoarelor plângerii și că aceasta a constatat în special că autoarele plângerii nu au prezentat elemente de probă cu privire la pretinsele costuri legate de schimbarea operatorului și că nu au furnizat nici măcar detalii cu privire la propriile eforturi de fidelizare. Într-adevăr, chiar dacă raportul Encaoua arată că, în afara segmentului ad-hoc, există contracte de durată „mai mult sau mai puțin lungă”, ce pot să conțină clauze care prevăd plata de către client a unei penalități în caz de schimbare a operatorului, această afirmație rămâne teoretică, în măsura în care raportul evocă numai o posibilitate, fără să

afirme că SFMI-Chronopost a încheiat în mod efectiv contracte de lungă durată sau a prevăzut plata unei penalități prin care își descurajează clienții să schimbe furnizorul. Faptul că un furnizor acordă risturne clienților importanți nu înseamnă că există un obstacol în schimbarea furnizorului, dacă un alt furnizor ar oferi un preț mai bun, acordând eventual, la rândul său, risturne. Reclamantele nu au arătat că acordarea de risturne era legată de încheierea unui contract de lungă durată.

130 Referitor la argumentul reclamantelor întemeiat pe avantajul dobândit de SFMI-Chronopost din faptul că a profitat de accesul exclusiv la rețeaua societății La Poste până în luna martie 1995, trebuie observat că punctele 101-114 din decizia atacată au fost consacrate de Comisie examinării necesității de a dispune de o rețea locală densă și că, în acest cadru, aceasta a răspuns la argumentul autoarelor plângerii potrivit căruia acest acces exclusiv crease bariere la intrarea pe segmentul ad-hoc. Reclamantele nu identifică o eroare pe care Comisia ar fi săvârșit-o în această parte a deciziei atacate. Mai mult, Comisia a subliniat în mod întemeiat, la punctul 102 din decizie, că autoarele plângerii nu puneau în discuție accesul SFMI-Chronopost la rețeaua deținută de La Poste, ci pretinsa facturare la o valoare inferioară a acestui acces. În măsura în care accesul exclusiv până în luna martie 1995 nu este, în sine, pus în discuție, o eventuală consecință a acestui acces nu poate constitui un efect persistent al încălcării invocate. În ceea ce privește pretinsa facturare la o valoare inferioară a acestui acces, trebuie amintit că, în cadrul acestei proceduri, Comisia a putut considera în mod întemeiat că subvențiile încrucișate încetaseră în jurul anului 1991.

131 În acest cadru, este de asemenea necesar să se respingă afirmația generală a reclamantelor potrivit căreia Comisia nu a examinat toate elementele de fapt sau de drept care i-au fost aduse la cunoștință. Din cele de mai sus rezultă că, în decizia atacată, Comisia a adus argumente cu privire la examinarea elementelor și a documentelor furnizate de către autoarele plângerii. În aceste condiții, le revine reclamantelor să indice în mod precis elementele de drept și de fapt pe care Comisia ar fi omis să le ia în considerare, contrar obligațiilor pe care le are.

132 În măsura în care reclamantele impută Comisiei că nu a luat în considerare efectul principal al abuzului de poziție dominantă – și anume acela de a fi plasat SFMI-Chronopost într-o poziție de lider pe piață și de a o fi menținut în această poziție – Comisia a arătat, în decizia atacată, că diferența dintre cota de piață a SFMI-Chronopost din 1990 și cea din 2001 era de numai aproximativ trei procente și că acest fapt arăta că respectiva cotă de piață nu putea depinde decât în mod redus de abuzul pretins. Mai mult, aceasta a arătat, la punctul 66 din decizia atacată, că deși cererea pentru serviciile întreprinderilor individuale era foarte sensibilă la preț, iar clienții putea schimba cu ușurință furnizorul, ceea ce făceau în mod regulat, nu se putea concluziona că pretinsul comportament anticoncurențial, încheiat de mult timp, putea să exercite în continuare efecte pe piață. În această privință, trebuie subliniat că, presupunând că această creștere rapidă a SFMI-Chronopost în perioada 1986-1990 era legată de încălcarea invocată, aceasta nu ar însemna în mod necesar că respectiva cotă de piață a SFMI-Chronopost de la data adoptării deciziei atacate este legată de dezvoltarea intervenită în timpul perioadei de pornire.

133 În împrejurările din prezenta cauză, în care Comisia a stabilit că exista o sensibilitate deosebită a clienților la prețuri, că nu existau obstacole la schimbarea furnizorului, că numai doi operatori foarte mici ieșiseră de pe piață și că nu era demonstrată nicio legătură de cauzalitate între aceste ieșiri și pretinsul abuz, Comisia a putut să considere, fără a săvârși o eroare vădită de apreciere, că respectiva cotă de piață a SFMI-Chronopost, care exista la momentul adoptării deciziei atacate, nu constituie un efect persistent al încălcării invocate. Întrucât a stabilit aceste caracteristici ale pieței, Comisia a putut să aprecieze că structura pieței care exista la momentul adoptării deciziei atacate rezulta din condițiile de concurență existente în acea perioadă și nu din eventualele subvenții încrucișate acordate cu mulți ani în urmă. Reclamantele nu au arătat că, după 1991, SFMI-Chronopost suprimase orice concurență cu ajutorul prețurilor, prin alinierea sistematică la prețurile cele mai scăzute practicate de concurenții săi.

134 Comisia a putut să se întemeieze de asemenea pe faptul că diferența dintre cota de piață a SFMI-Chronopost din 1990 și cea din 2001 era redusă, pentru a susține

concluzia că, la momentul adoptării deciziei atacate, cota de piață a SFMI-Chronopost depindea de alți factori determinanți, în afara subvențiilor încrucișate, care se pretinde că au fost acordate anterior. Cu privire la argumentul reclamantelor potrivit căruia Comisia a ignorat faptul că piața curieratului expres reprezenta o piață în creștere în anii 90, acestea nu au precizat cu claritate modul în care Comisia ar fi trebuit să valorifice această împrejurare. Dacă piața era în creștere și prin urmare s-a modificat, pare chiar mai puțin probabil ca structura pieței din perioada adoptării deciziei atacate să fie legată de încălcarea invocată săvârșită anterior.

135 Trebuie subliniat că, și dacă s-ar considera că încetarea subvențiilor încrucișate fusese stabilită de Comisie doar începând din 1995, aceasta nu ar pune sub semnul întrebării argumentația sa cu privire la acest punct. Tabelul care cuprinde cotele de piață arată că, între 1990 și 1996, cota SFMI-Chronopost a scăzut și că, între 1996 și 2001, aceasta a recâștigat trei procente. Presupunând că încălcarea a încetat în 1995, SFMI-Chronopost ar fi pierdut cote de piață într-o perioadă care ar coincide cu pretinsul abuz (1990-1996) și ar fi câștigat cote de piață după această perioadă (între 1996 și 2001). În asemenea împrejurări și având în vedere caracteristicile pieței, Comisia a putut considera că respectiva cotă de piață a SFMI-Chronopost de la data adoptării deciziei atacate nu se explică prin încălcarea invocată săvârșită în trecut și că nu există, așadar, efecte persistente.

136 Mai mult, trebuie subliniat că efectele persistente ale unei încălcări invocate nu sunt întotdeauna de natură să confere un interes comunitar examinării plângerii. Într-adevăr, la punctul 96 din Hotărârea din 4 martie 1999, UFEX și alții/Comisia, punctul 13 de mai sus, Curtea a criticat Tribunalul pentru că nu s-a asigurat că fusese verificat faptul că efectele anticoncurențiale nu persistă și, eventual, nu sunt de natură să confere plângerii un interes comunitar. La punctele 131 și 132 din decizia atacată, în partea consacrată analizei existenței unui interes comunitar de a continua examinarea plângerii, Comisia a arătat că piața nu devenise în mod substanțial mai concentrată în 2001 decât fusese în 1986 și că indicele Herfindahl-Hirschmann rămăsese aproape identic.

137 Această constatare nu este infirmată de argumentul reclamantelor potrivit căruia Comisia ar fi trebuit să se aștepte la o scădere substanțială a concentrării ca urmare a intrării pe piață a SFMI-Chronopost cu o cotă de piață masivă. Reclamantele susțin că, dacă în urma intrării SFMI-Chronopost concentrarea pieței nu a scăzut, aceasta se datorează faptului că intrarea SFMI-Chronopost a fost mai mult decât compensată prin ieșirea a numeroși operatori. În această privință, trebuie subliniat că faptul că indicele Herfindahl-Hirschmann a rămas stabil arată că situația globală a pieței nu a devenit mai puțin concurențială și aceasta în pofida ieșirii de pe piață a doi mici operatori. Aceasta permite să se tragă concluzia că intrarea SFMI-Chronopost pe piață nu a avut efect negativ asupra situației globale a acestei societăți, pe lângă faptul că nu a fost stabilită nicio legătură de cauzalitate între ieșirea acestor operatori și comportamentul SFMI-Chronopost. Mai mult, după cum în mod întemeiat arată Comisia la punctul 133 din decizia atacată, autoarele plângerii nu au demonstrat în ce fel o piață cu doi mari operatori este mai puțin concurențială decât o piață cu un singur operator predominant, cum era cazul în Franța înainte de intrarea SFMI-Chronopost.

138 Astfel, chiar presupunând că s-ar stabili o legătură între cota de piață a SFMI-Chronopost din momentul adoptării deciziei atacate și încălcarea invocată, Comisia a putut să considere că acest efect persistent nu era de natură să confere un interes comunitar examinării plângerii, având în vedere situația globală de pe piață, care nu devenise mai puțin concurențială.

— Gravitatea încălcării invocate

139 Reclamantele îi impută Comisiei faptul că, în decizia atacată, nu a calificat gravitatea încălcării invocate în funcție de criteriile definite în Liniile directoare.

140 În această privință, trebuie amintit că, atunci când stabilește priorități cu privire la plângerile cu care este sesizată, Comisia dispune de o putere discreționară. În măsura în care, într-o decizie de respingere a unei plângeri pentru lipsă de interes comunitar, Comisia stabilește că încălcarea a încetat, că nu există efecte persistente și în măsura în care aceasta demonstrează că a luat în considerare durata și gravitatea încălcărilor, astfel cum au fost denunțate în plângere, Comisia poate respinge această plângere, chiar dacă încălcările sunt de lungă durată și de o gravitate ridicată, cu condiția de a nu se întemeia pe fapte inexacte din punct de vedere material și de a nu săvârși o eroare vădită de apreciere.

141 Obligația de a lua în considerare gravitatea încălcării pentru a aprecia interesul comunitar nu constrânge Comisia să califice gravitatea potrivit criteriilor „abstracte" cuprinse în Liniile directoare.

142 În prezenta cauză, Comisia a luat îndeajuns în considerare gravitatea încălcării invocate. Într-adevăr, la punctul 137 din decizia atacată, aceasta a considerat că „[î]n măsura în care nu exist[au] probe că încălcarea a condus în mod efectiv la înlăturarea concurenților actuali sau potențiali, e[ra] dificil de spus că aceasta [a fost] de o gravitate excepțională, de natură să justifice examinarea aprofundată a unei încălcări potențiale care a încetat de mult timp și care nu a avut efecte persistente pe piață". Rezultă că gravitatea „concretă" a abuzului invocat a fost luată în considerare de către Comisie în măsura impactului acestuia asupra pieței. Constatarea potrivit căreia nu existau probe că încălcarea a condus la eliminarea concurenților nu privește numai efectele persistente, ci și efectele din perioada pretinsului abuz. Chiar dacă, la punctul 79 din decizia atacată, Comisia nu a făcut decât să indice că, „începând cu 1991", există puține ieșiri de pe piață, trebuie constatat că reclamantele nu au arătat că ieșirile de pe piață, care ar fi avut loc între 1986 și 1991, nu ar fi fost luate în considerare de către Comisie. În plus, ca răspuns la o întrebare a Tribunalului adresată în timpul ședinței, referitoare la ieșirile eventuale dintre 1986 și 1991, părțile nu au indicat că au părăsit piața și alte societăți în afara celor examinate de Comisie în partea din decizia atacată consacrată analizei ieșirilor de pe piață.

143 În cadrul argumentației sale, din care a desprins concluzia că nu există nici efecte persistente, nici interes comunitar pentru a continua examinarea plângerii, Comisia a luat în considerare caracteristicile încălcării invocate. Reclamantele nu au demonstrat în privința Comisiei nici că s-a întemeiat pe fapte inexacte din punct de vedere material, nici că a ignorat gravitatea abuzului invocat.

144 În ceea ce privește argumentul reclamantelor potrivit căruia Comisia a ignorat cu desăvârșire faptul că plângerea provenea de la aproape toți operatorii vizați, trebuie subliniat că, la punctul 128 din decizia atacată, Comisia a arătat că numărul de autori ai unei plângeri nu a reprezentat niciodată un criteriu de apreciere a interesului comunitar și că o situație de concurență nedenaturată era deja asigurată. Trimiterea pe care o fac reclamantele la Hotărârea din 25 mai 2000, UFEX și alții/Comisia, punctul 14 de mai sus, nu este pertinentă. Într-adevăr, la punctul 52 din această hotărâre, Tribunalul a arătat că misiunea Comisiei este să asigure, în urma plângerii introduse de un organism care reprezintă aproape toți operatorii privați francezi activi pe piața în cauză, o situație de concurență nedenaturată. Aceasta nu permite să se concluzioneze că numărul de autori ai unei plângeri este un element susceptibil să confere un interes comunitar continuării examinării unei plângeri. Este necesar să se constate că, atunci când a respins acest argument în decizia atacată, Comisia nu a săvârșit o eroare vădită de apreciere.

145 Argumentul reclamantelor întemeiat pe dimensiunea comunitară a pieței în cauză (a se vedea punctul 94 de mai sus) va fi examinat și respins atunci când se va examina al treilea aspect al celui de al doilea motiv (a se vedea punctul 158 de mai jos).

146 Rezultă, așadar, că al doilea aspect al primului motiv trebuie respins.

147 Având în vedere că aprecierea Comisiei cu privire la durata și la gravitatea încălcărilor invocate nu este afectată de o eroare, este necesar să se respingă și primul aspect

al primului motiv. Eroarea Comisiei constând în faptul că a considerat că nu este obligată să țină seama de gravitatea și de durata încălcărilor invocate nu a putut să influențeze dispozitivul deciziei și nu poate conduce, așadar, Tribunalul la anularea deciziei atacate.

Cu privire la al treilea aspect, întemeiat pe o apreciere vădit și deliberat greșită a rolului Comisiei în raport cu cel al instanțelor naționale în examinarea existenței unui interes comunitar

Rezumatul deciziei atacate

148 La punctul 153 din decizia atacată, Comisia amintește că, potrivit jurisprudenței Tribunalului, un element pe care aceasta îl poate lua în considerare la evaluarea interesului comunitar al cauzei îl reprezintă faptul că o instanță națională sau o autoritate națională din domeniul concurenței este deja sesizată cu problema conformității cu articolele 81 CE și 82 CE a unei înțelegeri sau a unei practici (Hotărârea Tribunalului din 24 ianuarie 1995, Tremblay și alții/Comisia, T-5/93, Rec., p. II-185, punctul 62).

149 Comisia consideră că centrul de gravitate al încălcărilor invocate se situează în Franța, deoarece efectele acestora ar fi fost într-adevăr limitate la acest teritoriu (punctul 156 din decizia atacată). În continuare, aceasta subliniază că autoarele plângerii au posibilitatea de a-și valorifica drepturile în fața instanțelor și a autorității franceze din domeniul concurenței. Comisia consideră că este mai potrivit ca examinarea cauzei să aibă loc la nivel național (punctul 159 din decizia atacată).

Argumentele părților

150 Reclamantele susțin că în mod greșit Comisia a considerat că centrul de gravitate al încălcărilor invocate se situează în Franța și că efectele acestora sunt limitate la acest teritoriu. Acestea arată că nu a putut fi ignorată de către Comisie poziția foarte clară a conseil de la concurrence francez, care nu se considera competent să examineze această problemă și aprecia că examinarea trebuia continuată de către Comisie, care a fost sesizată cu respectiva cauză. Conseil de la concurrence ar fi arătat întotdeauna, prin suspendarea examinării cauzelor în mod repetat începând din 1990, că aprecia că această cauză era, în esență, de interes comunitar. Pe de altă parte, tribunal de commerce din Paris ar fi indicat, prin suspendarea judecării cauzei cu privire la aspectul referitor la abuzul de poziție dominantă din plângere, că, în opinia sa, Comisia este mai bine plasată pentru a examina această problemă.

151 Comisia subliniază că plângerea privește piața franceză a curieratului expres internațional și că piața geografică a unui asemenea produs ar trebui considerată ca națională.

Aprecierea Tribunalului

152 Cu titlu introductiv, trebuie subliniat că părțile sunt de acord că plângerea nu intră în domeniul competențelor exclusive ale Comisiei. Atunci când aceasta și autoritățile naționale dispun de o competență partajată, Comisia nu este obligată să inițieze o examinare sau să ia o decizie definitivă cu privire la existența sau inexistența încălcării invocate (a se vedea Hotărârea din 25 mai 2000, UFEX și alții/Comisia, punctul 14 de mai sus, punctul 38 și jurisprudența citată).

153 În acest context, faptul dacă s-a apreciat, de către conseil de la concurrence francez, că nu este competent să examineze plângerea nu este pertinent. Acesta are, ca și Comisia, competența de a examina plângerea privind încălcările invocate, iar instanțele franceze sunt competente să acorde daune interese în caz de încălcare a articolului 82 CE. Este necesar să se respingă argumentul reclamantelor potrivit căruia acestea se găsesc într-o situație care poate fi asimilată celei în care Comisia ar avea o competență exclusivă. Le revine reclamantelor, dacă nu sunt mulțumite de modul în care drepturile lor au fost luate în considerare de către autoritățile din domeniul concurenței sau de către instanțele naționale, să facă demersurile necesare pe lângă acestea sau să analizeze căile de atac naționale pe care le au la dispoziție. O atitudine subiectivă a autorităților sau a instanțelor naționale, potrivit căreia Comisia ar fi mai bine plasată pentru a examina această problemă, chiar dacă s-ar presupune că există, nu este de natură să oblige Comisia să continue examinarea plângerii ca și cum ar intra în competența sa exclusivă.

154 Referitor la trimiterea făcută de reclamante la punctele 12 și 13 din Comunicarea Comisiei cu privire la cooperarea dintre Comisie și instanțele naționale în vederea aplicării articolelor 81 și 82 din Tratatul CE (JO 2004, C 101, p. 54, Ediție specială, 08/vol. 4, p. 122), trebuie subliniat că aceste puncte au ca scop evitarea faptului ca o instanță națională să pronunțe o decizie care este contrară unei decizii a Comisiei. Dacă o instanță națională suspendă procedura pentru a evita o eventuală contradicție între decizia sa și cea care va fi adoptată de Comisie și, în continuare, aceasta din urmă decide să respingă plângerea pentru lipsă de interes comunitar, procedura națională va fi redeschisă, astfel cum în mod întemeiat subliniază Comisia la punctul 160 din decizia atacată, această redeschidere având loc cel mai târziu la data la care respingerea va fi definitivă.

155 În acest context, este necesar să se respingă interpretarea pe care reclamantele o dau acestei comunicări, potrivit căreia Comisia ar fi obligată să acorde prioritate unei cauze atunci când o instanță națională a suspendat judecarea acesteia. Fraza relevantă de la punctul 12 din această comunicare trebuie citită după cum urmează: „În ceea ce o privește, Comisia își va da silința să acorde prioritate cauzelor în care a decis să deschidă o procedură în temeiul articolului 2 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 773/2004 al Comisiei și care fac obiectul unei proceduri naționale suspendate pentru acest motiv, în special atunci când finalizarea unui litigiu de drept civil depinde de aceasta”. Este suficient să se constate că reclamantele nu au susținut că

s-a decis de către Comisie deschiderea unei proceduri în sensul articolului 2 din Regulamentul (CE) nr. 773/2004 al Comisiei din 7 aprilie 2004 privind desfășurarea procedurilor puse în aplicare de Comisie în temeiul articolelor 81 și 82 din Tratatul CE (JO L 123, p. 18, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 242). Din alineatele (3) și (4) ale acestui articol decurge că nici exercitarea competențelor de investigație, nici respingerea unei plângeri nu necesită deschiderea unei proceduri.

156 În plus, reclamantele încearcă să argumenteze cu faptul că a existat o colaborare între Comisie și conseil de la concurrence francez și că instituția comunitară a consultat dosarele acestuia. O asemenea colaborare nu este totuși de natură să creeze o competență exclusivă a Comisiei și nici să anticipeze decizia acesteia cu privire la existența unui interes comunitar al cauzei.

157 Cu privire la argumentul reclamantelor potrivit căruia Comisia a apreciat în mod greșit că centrul de gravitate al încălcărilor invocate se situează în Franța și că efectele acestora au fost efectiv limitate la acest teritoriu, trebuie constatat că raționamentul Comisiei referitor la interesul comunitar nu este întemeiat exclusiv pe criteriul centrului de gravitate sau pe faptul că instanțele franceze au fost sesizate cu această cauză. Mai întâi, Comisia a stabilit că încălcările invocate încetaseră și că nu există efecte persistente, pentru a examina, în continuare, mai multe elemente în cadrul aprecierii interesului comunitar de a continua examinarea plângerii. Afirmația Comisiei potrivit căreia efectele încălcărilor invocate ar fi fost în mod efectiv limitate la teritoriul francez nu este esențială în cadrul raționamentului acesteia. Comisia nu a săvârșit o eroare vădită de apreciere prin luarea în considerare, în aprecierea interesului comunitar, a faptului că încălcările invocate au avut loc mai ales în Franța și că autoarele plângerii au avut posibilitatea de a-și valorifica drepturile în fața instanțelor franceze. Prin urmare, nu este necesar să se tranșeze problema dacă, în prezenta cauză, efectele erau într-adevăr „limitate” la teritoriul francez.

158 În acest cadru, este de asemenea necesar să se respingă argumentul reclamantelor întemeiat pe dimensiunea comunitară a pieței vizate (a se vedea punctul 94 de mai

sus). În măsura în care există o competență concurentă a Comisiei și a autorităților naționale din domeniul concurenței, dimensiunea comunitară a unei piețe nu este de natură să oblige Comisia să rețină un anumit nivel de gravitate a încălcării sau existența unui interes comunitar într-o anumită cauză.

159 În consecință, al treilea aspect al primului motiv trebuie respins.

Cu privire la al patrulea aspect, întemeiat pe faptul că, întrucât, la punctul 167 din decizia atacată, face trimitere la acea parte a cauzei referitoare la ajutoarele de stat pentru a justifica respingerea întemeiată pe o pretinsă lipsă de interes comunitar, Comisia încalcă principiile bunei-credințe și cooperării loiale între instituțiile comunitare (articolul 10 CE)

Rezumatul deciziei atacate

160 În măsura în care este pertinentă pentru al patrulea aspect al primului motiv și pentru al doilea motiv, decizia atacată conține următoarele observații.

161 Comisia analizează, la punctele 162-168 din decizia atacată, problema amplorii examinării solicitate și a probabilității de a constata existența unei încălcări. În acest cadru, aceasta arată că, pentru a stabili un abuz de poziție dominantă în prezenta cauză, ar fi obligată să verifice dacă tarifele facturate de către La Poste pentru serviciile de infrastructură furnizate prin subcontractare către SFMI-Chronopost erau cel puțin egale cu costurile incrementale generate de furnizarea acestor servicii (și anume costurile care sunt legate în mod exclusiv de prestarea unui serviciu specific și care încetează să existe odată ce serviciul menționat încetează de a mai fi furnizat) și că

această verificare ar necesita evaluarea costului incremental al La Poste pentru fiecare element al serviciului de infrastructură pe care aceasta l-a furnizat către SFMI-Chronopost în timpul pretinsei încălcări. Având în vedere lipsa unei contabilități analitice detaliate a La Poste, care să acopere activitățile acesteia din perioada cuprinsă între 1986 și 1991, în opinia Comisiei, acest lucru ar fi „extrem de dificil de făcut cu un grad de precizie corespunzător” (punctul 164 din decizia atacată).

162 Ca răspuns la argumentul autoarelor plângerii potrivit căruia Cour des comptes franceză a analizat și a rectificat conturile societății La Poste din perioada 1991-2002, Comisia susține că „[e]ste totuși exclus ca o rectificare similară, fără îndoială pertinentă și suficientă pentru a exercita misiunea de supraveghere a banilor publici care îi revine menționatei [C]urți, să poată permite Comisiei să facă în mod corespunzător dovada unei încălcări a articolului 82” (punctul 165 din decizia atacată).

163 La punctul 167 din decizia atacată, Comisia arată următoarele:

„[C]omisia trebuie oricum să analizeze existența sau inexistența subvențiilor încrucișate din partea La Poste pentru filiala sa Chronopost, în cauza [referitoare la] ajutoarele de stat (în prezent retrimisă [Tribunalului]). În aceste împrejurări, o analiză din perspectiva articolului 82 ar implica o repetare a activității din partea Comisiei”. Aceasta apreciază că o evaluare a subvențiilor încrucișate în cadrul regulilor referitoare la ajutoarele de stat ar fi mai potrivită, deoarece ar putea acoperi toate practicile denunțate, inclusiv avantajele fiscale și vamale de care ar fi putut beneficia SFMI-Chronopost.

Argumentele părților

164 Reclamantele arată că respingerea plângerii pentru lipsă de interes comunitar este întemeiată de către Comisie pe faptul că va trebui să examineze, în orice caz,

problema existenței sau a inexistenței subvențiilor încrucișate în cadrul acelei părți a plângerii referitoare la ajutoarele de stat. Aceasta ar fi singura interpretare posibilă a punctului 167 din decizia atacată. Într-adevăr, dacă instituția comunitară ar fi vrut să pretindă că trebuie să examineze această problemă numai dacă Tribunalul ar anula Decizia din 1997 în temeiul articolelor 87 CE și 88 CE, argumentul ar fi lipsit de orice relevanță pentru a justifica o respingere a plângerii pentru lipsă de interes comunitar. Reclamantele consideră că, prin această argumentație, Comisia renunță la poziția pe care a susținut-o în fața Tribunalului în cauzele în care s-a pronunțat Hotărârea din 14 decembrie 2000, UFEX și alții/Comisia, punctul 21 de mai sus, și Hotărârea din 7 iunie 2006, UFEX și alții/Comisia, punctul 23 de mai sus.

165 Argumentația Comisiei de la punctul 167 din decizia atacată ar constitui, așadar, o încălcare vădită a principiului bunei-credințe și manifestarea unei cooperări neloiale cu Tribunalul și, în consecință, o încălcare a articolului 10 CE, interpretat de jurisprudență ca aplicându-se și relațiilor interinstituționale.

166 Raționamentul Comisiei, care ar însemna fundamentarea unei decizii de respingere pe un eveniment viitor și ipotetic (anularea de către Tribunal a deciziei privind partea referitoare la ajutoarele de stat, decizie atacată în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 7 iunie 2006, UFEX și alții/Comisia, punctul 23 de mai sus), nu ar putea fi considerat valabil din punct de vedere juridic.

167 Comisia contestă argumentele reclamantelor.

Aprecierea Tribunalului

168 Cu titlu introductiv, trebuie arătat că argumentația reclamantelor conține o contradicție. Pe de o parte, acestea afirmă că, la punctul 167 din decizia atacată,

Comisia a considerat că trebuia să examineze oricum problema subvențiilor încrucișate în cadrul părții referitoare la ajutoarele de stat și nu numai dacă Tribunalul ar anula Decizia din 1997 privind această parte. Pe de altă parte, acestea afirmă că decizia atacată a fost întemeiată de către Comisie pe un eveniment viitor și ipotetic, și anume anularea de către Tribunal a Deciziei din 1997.

169 În orice caz, argumentul Comisiei din decizia atacată, potrivit căruia aceasta „[trebuia] oricum să analizeze existența sau inexistența subvențiilor încrucișate acordate de către La Poste filialei sale Chronopost, în cauza [referitoare la] ajutoarele de stat (în prezent retrimisă [Tribunalului])", nu poate însemna că investigația Comisiei avea să continue cu privire la acea parte a cauzei referitoare la ajutoarele de stat și aceasta chiar dacă Tribunalul avea să confirme decizia de constatare a lipsei ajutoarelor de stat. Această frază înseamnă doar, astfel cum în mod întemeiat subliniază Comisia, că problema existenței subvențiilor încrucișate era de domeniul acelei părți a plângerii referitoare la ajutoarele de stat și trebuia, așadar, examinată în acest cadru.

170 Comisia a putut alege să examineze problema existenței subvențiilor încrucișate numai în acea parte a plângerii referitoare la ajutoarele de stat. Mai întâi, aceasta a stabilit, în decizia atacată, că încălcarea a luat sfârșit și că nu există efecte persistente, pentru a analiza în continuare mai multe elemente în cadrul examinării existenței unui interes comunitar. Comisia a concluzionat că nu există un interes comunitar pentru a continua examinarea plângerii și aceasta chiar dacă încălcările invocate au avut într-adevăr loc.

171 Comisia, care nu era obligată să stabilească dacă încălcarea a avut sau nu loc, putea să se refere la faptul că problema existenței subvențiilor încrucișate va fi examinată în cadrul părții referitoare la ajutoarele de stat. Aceasta nu era obligată nici să suspende examinarea părții referitoare la abuzul de poziție dominantă până la pronunțarea unei hotărâri definitive privind partea referitoare la ajutoarele de stat, nici să repete, în decizia atacată referitoare la partea privind abuzul de poziție dominantă,

argumentația folosită în Decizia din 1997 privind partea referitoare la ajutoarele de stat O asemenea repetare ar fi însemnat într-adevăr o dublare a activității, întrucât aceleași întrebări ar fi fost examinate în două cauze paralele, dacă decizia de respingere a plângerii pentru abuz de poziție dominantă ar fi fost atacată.

172 În sfârșit, problema dacă existau sau nu subvenții încrucișate nu este determinantă în raționamentul Comisiei din decizia atacată, întrucât aceasta a negat interesul comunitar, întemeindu-se pe alte motive. Referința la faptul că existența sau inexistența unor subvenții încrucișate ar fi analizată în cadrul părții referitoare la ajutoarele de stat nu poate fi considerată o încălcare a principiilor bunei-credințe sau cooperării loiale între instituțiile comunitare. Astfel cum în mod întemeiat subliniază Comisia, nu este vorba nici de un argument pe care Comisia și-a întemeiat raționamentul.

173 Rezultă, așadar, că al patrulea aspect al primului motiv, precum și primul motiv în întregime trebuie respinse.

2. *Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe o contradicție între motive referitoare la două elemente esențiale ale deciziei atacate*

Argumentele părților

174 Reclamantele consideră că decizia atacată se întemeiază pe o lipsă a motivării și pe o contradicție între motive care aduc atingere unui element esențial din raționamentul acesteia.

175 Acestea invocă o lipsă a motivării afirmației Comisiei, cuprinsă în punctul 165 din decizia atacată, potrivit căreia este exclus ca o rectificare a conturilor asemănătoare celei efectuate de către Cour des comptes franceză să poată permite Comisiei să facă în mod corespunzător dovada unei încălcări a articolului 82 CE. Comisia nu ar fi prezentat nicio explicație cu privire la pretinsa diferență între calculele pe care ar fi trebuit să le efectueze și cele realizate efectiv de către Cour des comptes franceză.

176 Mai mult, reclamantele consideră că există o dublă contradicție în decizia atacată. Pe de o parte, la punctul 167 din decizia atacată (a se vedea punctul 163 de mai sus), Comisia ar recunoaște, contrar celor precizate la punctul 164 din aceeași decizie (punctul 161 de mai sus), că este cu totul în măsură să verifice nivelul de acoperire a costurilor La Poste. Pe de altă parte, Comisia ar afirma, la punctul 167 din decizia atacată, contrar celor spuse la punctul 164 din aceeași decizie, că motivul pentru care nu a verificat nivelul de acoperire a costurilor La Poste din perspectiva articolului 82 CE nu era pentru că nu putea să o facă, ci mai degrabă pentru că aceasta ar fi reprezentat o repetare a activității Comisiei, din moment ce aceasta afirma că trebuia să o facă pentru partea din plângere referitoare la ajutoarele de stat. Reclamantele consideră că există aici o contradicție care echivalează cu o lipsă a motivării.

177 Comisia contestă argumentele reclamantelor.

Aprecierea Tribunalului

178 Potrivit unei jurisprudențe constante, pentru a evalua interesul comunitar de a continua examinarea unei cauze, Comisia trebuie să țină seama de împrejurările cauzei și mai ales de elementele de fapt și de drept care îi sunt prezentate în plângerea cu care este sesizată. Comisiei îi revine, în special, sarcina de a evalua comparativ importanța încălcării invocate pentru funcționarea pieței comune, probabilitatea de

a putea stabili existența acesteia și întinderea măsurilor de investigație necesare în vederea îndeplinirii, în cele mai bune condiții, a misiunii sale de asigurare a respectării articolelor 81 CE și 82 CE (Hotărârea Tribunalului din 18 septembrie 1992, Automec/Comisia, T-24/90, Rec., p. II-2223, punctul 86, Hotărârea Tribunalului Tremblay și alții/Comisia, punctul 148 de mai sus, punctul 62, și Hotărârea Tribunalului din 21 ianuarie 1999, Riviera Auto Service și alții/Comisia, T-185/96, T-189/96 și T-190/96, Rec., p. II-93, punctul 46).

179 În consecință, dificultatea de a putea stabili în mod corespunzător existența unei încălcări, pentru a adopta o decizie de constatare a acestei încălcări, este un element care poate fi luat în considerare în cadrul evaluării interesului comunitar.

180 În prezenta cauză, reclamantele nu contestă constatările de la punctele 164 și 165 din decizia atacată, potrivit cărora conturile SFMI-Chronopost ar fi trebuit rectificate în totalitate începând cu anul 1986 pentru a stabili nivelul de acoperire a costurilor și nici faptul că La Poste nu avea o contabilitate analitică detaliată care să îi acopere activitățile din perioada cuprinsă între 1986 și 1991 (chiar dacă reclamantele arată că lipsa de contabilitate analitică a persistat cel puțin până în 2001).

181 Argumentul Comisiei potrivit căruia o rectificare precum cea efectuată de către Cour des comptes franceză nu ar putea permite Comisiei să facă în mod corespunzător dovada unei încălcări a articolului 82 CE este suficient motivat, în măsura în care Comisia se referă la diferența dintre misiunea încredințată Cour des comptes, care constă în supravegherea utilizării banilor publici, și cea încredințată Comisiei atunci când examinează existența unei asemenea încălcări. Într-adevăr, motivul pentru care Cour des comptes ar fi trebuit să evalueze costul incremental al fiecărui serviciu de infrastructură pe care La Poste l-a furnizat către SFMI-Chronopost pentru a-și exercita misiunea de supraveghere a utilizării banilor publici nu apare în mod clar.

182 Reclamantele au prezentat numai rezumatul și o pagină din raportul Cour des comptes franceză. Faptul că acestea indică adresa unui site internet pe care raportul este publicat nu poate fi considerat echivalent cu prezentarea raportului complet. În orice caz, reclamantele nu au precizat din ce alte părți ale acestui raport putea să rezulte că o rectificare a conturilor precum cea efectuată de către Cour des comptes franceză este suficientă pentru a demonstra o încălcare a articolului 82 CE. Din pagina depusă la dosar rezultă că, prin mijloace de contabilitate analitică, Cour des comptes a calculat că rezultatele activității de coletărie gestionate de operatorul intern sunt negative pentru perioada cuprinsă între 1998 și 2002. Totuși, aceasta nu a prezentat detaliile calculului efectuat. În aceste împrejurări, Comisia putea în mod întemeiat să presupună că anumite calcule similare nu ar fi suficiente pentru a stabili o încălcare a articolului 82 CE. Mai mult, Cour des comptes precizează că rezultatele activității de coletărie erau cunoscute doar de puțin timp, întrucât, în conturi, această activitate fusese considerată ca distinctă de curierat doar începând din 1998. Cu toate acestea, Comisia ar fi trebuit să rectifice conturile pentru perioada cuprinsă între 1986 și 1991, respectiv pentru o perioadă în care La Poste nu dispunea de o contabilitate analitică detaliată. Chiar dacă, astfel cum susțin reclamantele, o rectificare asemănătoare celei efectuate de către Cour des comptes ar fi fost suficientă pentru a stabili o încălcare a articolului 82 CE, nu era exagerat să se afirme că aceasta ar fi constituit o sarcină „extrem de dificil” de realizat pentru perioada cuprinsă între 1986 și 1991 (punctul 164 din decizia atacată).

183 Comisia a putut alege, în loc să suspende cauza până când instanțele comunitare vor fi pronunțat hotărârea definitivă privind partea referitoare la ajutoarele de stat, să respingă plângerea privind partea referitoare la abuzul de poziție dominantă pentru lipsă de interes comunitar, invocând dificultatea de a stabili existența unor subvenții încrucișate ca fiind un element printre altele. Mai mult, astfel cum subliniază Comisia, nu este vorba aici de un element esențial al argumentației sale.

184 În ceea ce privește pretinsa contradicție invocată de reclamante, este suficient să se constate că termenii „extrem de dificil” nu înseamnă „imposibil”, astfel cum în mod întemeiat subliniază Comisia. Prin urmare, nu există o contradicție între punctele 164 și 167 din decizia atacată.

185 În consecință, al doilea motiv trebuie respins.

3. *Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe diferite erori de drept în ceea ce privește respingerea acelei părți din plângere fondată pe articolele 86 CE, 82 CE, pe articolul 3 litera (g) CE și pe articolul 10 CE*

Argumentele părților

186 Reclamantele arată că denunțau, în plângere, pe lângă comportamente imputate societății La Poste în temeiul articolului 82 CE, măsurile adoptate de statul francez care urmăreau să favorizeze acțiunile nelegale. Măsurile adoptate de stat, cum ar fi procedurile vamale privilegiate, precum și avantaje fiscale ar constitui măsuri care urmăresc să favorizeze extinderea poziției dominante a La Poste de la piața serviciului poștal de bază la piața curieratului expres, prin intermediul unor avantaje acordate SFMI-Chronopost.

187 În această privință, Comisia ar fi încălcat articolul 6 din Regulamentul (CE) nr. 2842/98 al Comisiei din 22 decembrie 1998 privind audierea părților în anumite proceduri în conformitate cu articolele [81] și [82] din Tratatul CE (JO L 354, p. 18), întrucât s-a întemeiat, la punctul 46 din decizia atacată, pe motive cu privire la care autoarele plângerii nu ar fi fost audiate. Mai mult, aceasta ar fi încălcat regulile referitoare la aplicarea articolului 86 CE coroborat cu articolul 3 litera (g) CE și cu articolele 10 CE și 82 CE, întrucât a susținut, la punctul 46 din decizia atacată, că măsurile avute în vedere nu pot să intre în domeniul de aplicare al articolului 86 CE coroborat cu articolul 82 CE, întrucât, în opinia Comisiei, sunt de domeniul exercitării „puterii publice" a statului membru în cauză. În sfârșit, decizia atacată ar încălca regulile de drept referitoare la evaluarea interesului comunitar în ceea ce privește respingerea unei plângeri întemeiate pe articolul 86 CE, pe articolul 82 CE, pe articolul 3 litera (g) CE și pe articolul 10 CE și, în subsidiar, nu ar fi motivată cu privire la acest punct.

188 Comisia susține că acest motiv este inadmisibil, făcând trimitere la Hotărârea Curții din 22 februarie 2005, Comisia/max.mobil (C-141/02 P, Rec., p. I-1283, denumită în continuare „Hotărârea max.mobil").

Aprecierea Tribunalului

189 Potrivit jurisprudenței Curții, din modul de formulare a alineatului (3) al articolului 86 CE și din structura tuturor prevederilor acestui articol decurge că nu există o obligație a Comisiei de a iniția o acțiune în sensul acestor prevederi, întrucât particularii nu pot pretinde acestei instituții să ia poziție într-un anumit sens. O decizie de refuz din partea Comisiei de a continua examinarea unei plângeri prin care i se solicită să acționeze în temeiul articolului 86 alineatul (3) CE nu constituie, așadar, un act atacabil care să poată face obiectul unei acțiuni în anulare (Hotărârea max.mobil, punctul 188 de mai sus, punctele 69 și 70, și Ordonanța Curții din 23 februarie 2006, Piau/Comisia, C-171/05 P, nepublicată în Recueil, Rec., 2006, p. I-37*, punctul 53).

190 Argumentele reclamantelor referitoare la pretinsele diferențe procedurale dintre prezenta cauză și cauza în care s-a pronunțat Hotărârea max.mobil nu sunt pertinente.

191 În ceea ce privește argumentul potrivit căruia reclamantele au prezentat întreaga plângere în temeiul articolului 3 alineatul (2) din Regulamentul nr. 17 și potrivit căruia Comisia a examinat-o ca atare, trebuie subliniat că un autor al unei plângeri, care prezintă o plângere în baza unui temei juridic care nu este pertinent, nu poate avea, din această cauză, posibilitatea de a introduce o acțiune împotriva refuzului Comisiei de a continua examinarea unei plângeri îndreptate împotriva unui stat. Regulamentul nr. 17 nu este aplicabil în cazul articolului 86 CE (Hotărârea max. mobil, punctul 188 de mai sus, punctul 71). Aceeași este situația Regulamentului (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele 81 și 82 din tratat (JO 2003, L 1, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 167), intrat în vigoare la 1 mai 2004. Chiar dacă plângerea

a fost examinată de către Comisie în totalitate ca o plângere care intră în domeniul de aplicare al articolului 3 alineatul (2) din Regulamentul nr. 17, acest fapt nu putea să modifice cadrul juridic. În orice caz, o eventuală eroare a Comisiei cu privire la temeiul juridic aplicabil nu ar fi de natură să confere unui autor al unei plângeri dreptul de a sesiza instanța comunitară cu o acțiune împotriva respingerii unei plângeri prin care se solicită Comisiei să acționeze în temeiul articolului 86 alineatul (3) CE.

192 Reclamantele mai arată că au sesizat Comisia cu o plângere întemeiată nu numai pe încălcarea articolului 86 CE de către Republica Franceză, ci plângerea era îndreptată împotriva La Poste pentru o încălcare separată a articolului 82 CE și împotriva Republicii Franceze pentru o încălcare a regulilor referitoare la aplicarea articolului 86 CE coroborat cu articolul 82 CE, cu articolul 3 litera (g) CE și cu articolul 10 CE. În această privință, trebuie subliniat că plângerea care a dat naștere cauzei max.mobil nu era nici aceasta întemeiată numai pe încălcarea articolului 86 CE, ci pe o încălcare a dispozițiilor articolului 82 CE coroborat cu articolul 86 alineatul (1) CE (Hotărârea max.mobil, punctul 188 de mai sus, punctul 4). Într-adevăr, din textul articolului 86 alineatul (1) CE reiese că această dispoziție trebuie interpretată întotdeauna coroborat cu o altă dispoziție din tratat. În ceea ce privește interpretarea articolului 10 CE coroborat cu articolul 3 litera (g) CE, Comisia a subliniat în mod întemeiat, la punctul 170 din decizia atacată, că articolul 86 CE constituie o *lex specialis*. Simpla citare a acestor dispoziții, care definesc la modul general obligațiile statelor membre, nu este de natură să confere unui autor al unei plângeri un drept la acțiune împotriva deciziilor care intră în domeniul de aplicare al articolului 86 CE.

193 În sfârșit, nici faptul că au combinat o plângere îndreptată împotriva unui stat membru cu o plângere îndreptată împotriva unei întreprinderi nu poate să confere autoarelor plângerii dreptul de a ataca acea parte din decizie care privește plângerea îndreptată împotriva statului membru. Întrucât Comisia nu este ținută să inițieze o acțiune în sensul articolului 86 CE, este evident că particularii nu o pot obliga să acționeze în acest fel, prin combinarea unei plângeri îndreptate împotriva unui stat membru cu o plângere îndreptată împotriva unei întreprinderi.

194 Reclamantele mai arată că nu s-a contestat niciodată de către Comisie faptul că a aplicat în totalitate Regulamentul nr. 2842/98 și apoi Regulamentul nr. 773/2004. Acestea subliniază că, în decizia atacată, Comisia a declarat că nu intenționa să continue o investigație mai aprofundată a plângerii în temeiul articolului 86 CE, al articolului 3 litera (g) CE și al articolului 10 CE pentru aceleași motive pentru care nu exista un interes comunitar de a continua o investigație mai aprofundată în temeiul articolului 82 CE. În această privință, este suficient să se constate că aceste regulamente, la fel ca Regulamentele nr. 17 și nr. 1/2003, nu sunt aplicabile în cazul articolului 86 CE și nu devin aplicabile prin simplul fapt că s-a considerat eventual de către Comisie că trebuie aplicate (înainte de pronunțarea Hotărârii max.mobil, punctul 188 de mai sus). Mai mult, faptul că au fost evocate de către Comisie motivele pentru care aceasta nu înțelege să dea curs plângerii nu este de natură să modifice calificarea juridică a acestei părți din decizie, care constituie un act neatacabil. De asemenea, împrejurarea că instituția comunitară nu a făcut distincție între diferitele aspecte ale deciziei atacate, informând autoarele plângerii cu privire la existența dreptului lor la acțiune, nu modifică natura juridică a actului.

195 Argumentul reclamantelor potrivit căruia situația procedurală din prezenta cauză este comparabilă cu cea care a dat naștere Hotărârii Curții din 19 octombrie 1995, Rendo și alții/Comisia (C-19/93 P, Rec., p. I-3319) trebuie respins. În această privință, trebuie constatat că, în acea cauză, plângerea era îndreptată numai împotriva unor întreprinderi, și nu împotriva unui stat membru, și că articolul 86 CE nu constituia temeiul juridic al plângerii. Numai în cadrul examinării acestei plângeri Comisia a examinat problema dacă articolul 86 alineatul (2) CE se opune aplicării articolului 81 alineatul (1) CE. Situația procedurală era, așadar, diferită de cea din prezenta cauză.

196 Prin urmare, al treilea motiv trebuie respins ca inadmisibil.

197 Din toate cele arătate mai sus rezultă că acțiunea trebuie respinsă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

198 Potrivit articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Cu toate acestea, potrivit articolului 87 alineatul (3) primul paragraf, pentru motive excepționale, Tribunalul poate să repartizeze cheltuielile de judecată sau poate decide ca fiecare parte să suporte propriile cheltuieli.

199 În prezenta cauză, acțiunea trebuie respinsă, iar Comisia, precum și intervenientele au solicitat obligarea reclamantelor la plata cheltuielilor de judecată. Cu toate acestea, trebuie să se țină seama de faptul că, în decizia atacată, Comisia și-a interpretat obligațiile în mod greșit, întrucât a susținut că nu este obligată să aprecieze gravitatea și durata încălcărilor invocate (a se vedea punctul 76 de mai sus). Chiar dacă această eroare nu a putut să aibă influență asupra dispozitivului deciziei și nu poate, așadar, să conducă Tribunalul la anularea deciziei atacate (a se vedea punctul 147 de mai sus), aceasta era totuși de natură a incita reclamantele să conteste decizia în fața Tribunalului. Din acest motiv, Tribunalul consideră că se face o justă apreciere a împrejurărilor cauzei prin obligarea Comisiei la suportarea propriilor cheltuieli de judecată.

200 Cu toate acestea, potrivit articolului 87 alineatul (5) primul paragraf prima teză din Regulamentul de procedură, partea care renunță la judecată este obligată la plata cheltuielilor de judecată, la cererea celeilalte părți, formulată în cadrul observațiilor sale privind renunțarea. În prezenta cauză, întrucât societatea CRIE a renunțat la judecată, Comisia a solicitat ca aceasta să îi suporte cheltuielile de judecată. Potrivit celei de a doua teze a acestui articol, la cererea părții care renunță la judecată, cheltuielile de judecată se suportă de către cealaltă parte în cazul în care conduita acesteia justifică acest lucru. Cu toate acestea, în prezenta cauză, această a doua teză nu este aplicabilă, întrucât societatea CRIE nu a formulat o cerere privitoare la cheltuielile de judecată în scrisoarea de renunțare la judecată. Prin urmare, societatea CRIE trebuie obligată la plata unei pătrimi din cheltuielile de judecată efectuate de Comisie.

201 În ceea ce privește cheltuielile de judecată efectuate de intervenientе, trebuie constatat că acestea nu au formulat o cerere referitoare la aceste cheltuieli, ca urmare a renunțării la judecată a societății CRIE. Potrivit articolului 87 alineatul (5) al treilea paragraf din Regulamentul de procedură, în absența unei cereri privitoare la cheltuielile de judecată, fiecare parte suportă propriile cheltuieli. Prin urmare, este necesar să se decidă că societățile Chronopost și La Poste suportă o pătrime din propriile cheltuieli de judecată. Pe de altă parte, Tribunalul consideră că este necesar să oblige reclamantele la plata a trei pătrimi din cheltuielile de judecată efectuate de intervenientе, conform solicitărilor acestora.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a doua)

declară și hotărăște:

1) Exclude societatea CRIE SA de pe lista reclamantelor.

2) Respinge acțiunea.

3) Union française de l'express (UFEX), DHL Express (France) SAS și Federal express international (France) SNC suportă, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, trei pătrimi din cheltuielile de judecată ale Chronopost SA și La

Poste. Chronopost și La Poste suportă o pătrime din propriile cheltuieli de judecată. CRIE suportă, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, o pătrime din cheltuielile de judecată ale Comisiei. Comisia suportă trei pătrimi din propriile cheltuieli de judecată.

Pirrung Forwood Pelikánová

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 12 septembrie 2007.

Grefier Președinte

E. Coulon J. Pirrung

Cuprins

Istoricul cauzei ..... II - 3406

1. Părțile în litigiu ..... II - 3406

2. Plângerea din 21 decembrie 1990 ..... II - 3408

3. Scrisoarea Comisiei din 10 martie 1992 ..... II - 3409

4. Decizia din 30 decembrie 1994 de respingere a plângerii ..... II - 3409

5. Procedurile naționale ..... II - 3410

6. Decizia atacată ..... II - 3411

7. Decizia privind acea parte din plângere care se referă la ajutoarele de stat ..... II - 3411

Procedura și concluziile părților ..... II - 3413

Cu privire la admisibilitate ..... II - 3415

1. Argumentele părților ..... II - 3415

2. Aprecierea Tribunalului ..... II - 3417

Observații introductive ..... II - 3417

Cu privire la prima cauză de inadmisibilitate, întemeiată pe o lipsă a plângerii UFEX ..... II - 3418

Cu privire la a doua cauză de inadmisibilitate, întemeiată pe încălcarea drepturilor fundamentale ale societății La Poste ..... II - 3419

Cu privire la fond ..... II - 3422

1. Cu privire la primul motiv, întemeiat pe încălcarea regulilor de drept privind aprecierea interesului comunitar de a se continua examinarea plângerii ..... II - 3422

Cu privire la primul aspect, întemeiat pe o lectură vădit greșită a Hotărârii Tribunalului din 25 mai 2000 care preia concluziile Hotărârii Curții din 4 martie 1999 pronunțate în recurs ..... II - 3423

Argumentele părților ..... II - 3423

Aprecierea Tribunalului ..... II - 3424

Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe o apreciere vădit greșită a anumitor elemente care participă în mod necesar la definirea interesului comunitar .... II - 3429

Rezumatul deciziei atacate ..... II - 3429

Argumentele părților ..... II - 3433

— Gravitatea încălcărilor invocate ..... II - 3433

— Durata încălcărilor invocate ..... II - 3434

— Persistența efectelor anticoncurențiale ale încălcărilor invocate ..... II - 3435

Aprecierea Tribunalului ..... II - 3436

— Durata încălcărilor invocate ..... II - 3436

— Persistența efectelor încălcărilor invocate ..... II - 3443

— Gravitatea încălcării invocate ..... II - 3449

Cu privire la al treilea aspect, întemeiat pe o apreciere vădit și deliberat greșită a rolului Comisiei în raport cu cel al instanțelor naționale în examinarea existenței unui interes comunitar ..... II - 3452

Rezumatul deciziei atacate ..... II - 3452

Argumentele părților ..... II - 3453

Aprecierea Tribunalului ..... II - 3453

Cu privire la al patrulea aspect, întemeiat pe faptul că, întrucât, la punctul 167 din decizia atacată, face trimitere la acea parte a cauzei referitoare la ajutoarele de stat pentru a justifica respingerea întemeiată pe o pretinsă lipsă de interes comunitar, Comisia încalcă principiile bunei-credințe și cooperării loiale între instituțiile comunitare (articolul 10 CE) ..... II - 3456

Rezumatul deciziei atacate ..... II - 3456

Argumentele părților ..... II - 3457

Aprecierea Tribunalului ..... II - 3458

2. Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe o contradicție între motive referitoare la două elemente esențiale ale deciziei atacate ..... II - 3460

Argumentele părților ..... II - 3460

Aprecierea Tribunalului ..... II - 3461

3. Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe diferite erori de drept în ceea ce privește respingerea acelei părți din plângere fondată pe articolele 86 CE, 82 CE, pe articolul 3 litera (g) CE și pe articolul 10 CE ..... II - 3464

Argumentele părților ..... II - 3464

Aprecierea Tribunalului ..... II - 3465

Cu privire la cheltuielile de judecată ..... II - 3468